

BLINDRAFÉLAGIÐ

Samtök blindra og sjónskertra á Íslandi
STOFNAÐ 1939

ÁRSSKÝRSLA BLINDRAFÉLAGSINS

samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi

fyrir starfsárið 2012 - 2013

ÁRSSKÝRSLA BLINDRAFÉLAGSINS
samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi
fyrir starfsárið 2012-2013

BLINDRAFÉLAGIÐ
Samtök blindra og sjónskertra á Íslandi
STOFNAD 1939

SKÝRSLA STJÓRNAR

bls. 4

STJÓRN FÉLAGSINS	bls. 4
TALGERVILSVERKEFNIÐ	bls. 4
VEFVARP BLINDRAFÉLAGSINS	bls. 6
VIÐURKENNING FRÁ ÍSLENSKRI MÁLNEFND	bls. 7
AÐGENGISMÁL	bls. 8
SKYTTURNAR ÞRJÁR	bls. 8
FARSÍMAAÐGENGI	bls. 9
FERÐAÞJÓNUSTA	bls. 9
KOSNINGALÖGIN	bls. 10
BYLTING Í TÓNLISTARNÁMI BLINDRA	bls. 10
HÚSNÆÐISBREYTINGAR	bls. 10
SJÓNLYSINGAR	bls. 10
STEFNUMÓTUN BLINDRAFÉLAGSINS	bls. 11
LEIÐSÖGUHUNDAVERKEFNIÐ	bls. 11
FRUMVARP TIL NÝRRAR HEILDARLAGA UM LÍN	bls. 11
ÚTGÁFUMÁL	bls. 12
SAMSTARFSFUNDIR STJÓRNAR, DEILDA OG NEFNDA BLINDRAFÉLAGSINS	bls. 12
ALÞJÓÐLEGUR SJÓNVERNDARDAGUR	bls. 12
DAGUR HVÍTA STAFSINS	bls. 12
SAMFÉLAGSLAMPI BLINDRAFÉLAGSINS	bls. 12
DVALAR- OG HJÚKRUNARHEIMILIÐ EIR	bls. 13
NÝIR ENDURSKOÐENDUR	bls. 13
ALÞJÓÐLEGT SAMSTARF	bls. 14
FÉLAGSFUNDIR	bls. 15
TILLÖGUR UM VIÐBRÖGÐ EF UPP KOMA ÁSAKANIR UM KYNFERÐISLEGT	
ÁREITI EÐA MISNOTKUN INNAN BLINDRAFÉLAGSINS	bls. 15
FRÆÐSLU- OG HVATNINGARFUNDIR STARFSFÓLKS OG STJÓRNAR	bls. 15
STYRKTARSJÓÐUR RICHARDS P. THEODÓRS OG DÓRU SIGURJÓNSDÓTTUR	bls. 15
FJÖLMÍÐLAUMFJÖLLUN	bls. 16
SAMTÖK, STOFNANIR OG SJÓÐIR	bls. 17
LOKAORÐ	bls. 17

STARFSEMI SKRIFSTOFU

bls. 18

Starfsmannamál	bls. 18
Ferðaþjónusta blindra	bls. 20
Hljóðbækur	bls. 21
Hjálpartæki fyrir blinda og sjónskerta	bls. 21
Tækjaleiga	bls. 22
Talgervillinn Karl og Dóra	bls. 22
Veflesari	bls. 22
Vefvarp Blindrafélagsins	bls. 22
Hjálpartækjaverslun og vefverslun	bls. 23
Mötuneyti	bls. 24
ÞJÓNUSTUSAMNINGAR OG FENGNIR STYRKIR	bls. 24
Styrkur frá Velferðarráðuneytinu fyrir árið 2012	bls. 24
Styrkur frá Öryrkjabandalagi Íslands	bls. 24
Þjónustusamningur við Reykjavíkurborg	bls. 24
Aðrir styrkir og gjafir	bls. 25
FJÁRÖFLUNARDEILD	bls. 25
Fjárafliannir 2012	bls. 25

Bakhjarlar	bls. 25
Happdrætti	bls. 25
Víðsjá	bls. 26
Fyrirtækjasöfnun	bls. 26
Jóla kort	bls. 26
Príkrossinn	bls. 27
Dagatöl	bls. 28
FÉLAGSMÁLAEILD	bls. 28
Ráðgjafi	bls. 28
Skýrsla aðgengisfulltrúa Blindrafélagsins 2012 - Byr undir báða vængi	bls. 31
Ferilfræðilegt aðgengi	bls. 33
Skýrsla alþjóðafulltrúa	bls. 34
Ársskýrsla kynningarfulltrúa árið 2013	bls. 35
REKSTUR FASTEIGNA	bls. 36
Hamrahlíð 17 - viðbygging	bls. 36
Byggingarkostnaður	bls. 36
Útleiga og nýting íbúða	bls. 37
Stigahlíð 71	bls. 37
FÉLAGSSTARFIÐ	bls. 37
Opið hús	bls. 37
Opið hús á laugardögum	bls. 39
Bókmenntaklúbburinn	bls. 39
Ferða- og útivistarnefnd	bls. 40
Skemmtinefnd	bls. 40
Tómstundanefnd	bls. 42
Valdar greinar, 37. árgangur 2012, ársskýrsla	bls. 42
STARFSEMI DEILDA FÉLAGSINS	bls. 43
Foreldradeild	bls. 43
Kvennadeild	bls. 44
Norðurlandsdeild	bls. 45
RP-deild (Retina Ísland)	bls. 45
Suðurlandsdeild	bls. 46
Ungblind	bls. 47
Styrkir og framlög til nefnda og deilda	bls. 47
SJÓÐIR FÉLAGSINS	bls. 48
Verkefnasjóður Blindrafélagsins	bls. 48
Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur	bls. 48
Skipulagsskrá Styrktarsjóðs Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur	bls. 48
Styrktarsjóður Margrétar Jónsdóttur	bls. 50
Stuðningur til sjálfstæðis	bls. 50
Blind börn á Íslandi	bls. 50
AÐRAR SKÝRSLUR	bls. 51
Blindravinnustofan	bls. 51
Hljóðbókasafn Íslands (áður Blindrabókasafn Íslands)	bls. 52
Fjóra – félag fólks með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu	bls. 55
Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga – ársskýrsla 2012	bls. 57
Blind börn á Íslandi, ársskýrsla 2012	bls. 60
Lokaskýrsla - Skytturarnar þrjár 2012	bls. 61

SKÝRSLA STJÓRNAR

Ársskýrsla stjórnar Blindrafélagsins fyrir starfsárið 2012-2013 gerir grein fyrir helstu áherslum og nýjungum í starfi og stefnumótun stjórnar félagsins á starfsárinu. Varðandi ítarlegri upplýsingar vísast í fundargerðir stjórnar sem eru aðgengilegar á heimasíðu félagsins.

Stjórn félagsins

Stjórn Blindrafélagsins starfsárið 2012–2013 hélt samtals 20 stjórnarfundi.

Stjórnarskipan var eftirfarandi:

Kristinn Halldór Einarsson formaður
Marjakaisa Matthíasson varaformaður
Rósa María Hjörvar ritari
Ólafur Þór Jónsson gjaldkeri
Halldór S. Guðbergsson meðstjórnandi

Eypór Kamban Þrastarson varamaður
Haukur Sigtryggsson varamaður
Hlynur Þór Agnarsson varamaður
Rósa Ragnarsdóttir varamaður

Samkvæmt lögum félagsins eru formaður og stjórnarmenn kosnir til tveggja ára í senn og er helmingur stjórnar kosinn á hverju ári.

Þeir sem voru kosnir fyrir tveimur árum og eru því að ljúka tveggja ára kjörtímabili á þessum aðalfundi eru: Marjakaisa Matthíasson, Ólafur Þór Jónsson, Haukur Sigtryggsson og Hlynur Þór Agnarsson.

TALGERVILSVERKEFNIÐ

Á árinu 2010 tók stjórn Blindrafélagsins um það ákvörðun að hafa forgöngu um að láta fara fram smíði á nýjum íslenskum talgervli. Að mati stjórnar félagsins var það mikilvægasta hagsmunamál blindra og sjónskertra á Íslandi að hið fyrsta yrði til vandaður íslenskur talgervill sem stæðist samanburð við það sem best þekktist í hlustunargæðum og gengi á nútímatölvubúnað.

Frá þessum tíma og til dagsins í dag hefur þetta verkefni verið umsvifamikið í starfi Blindrafélagsins og mun óhjákvæmilega verða um ókomna framtíð ef félagið vill verja og viðhalda þessari verðmætu fjárfestingu. Smíði talgervilsins er nú lokið og stóðust allar

áætlanir í meginatriðum, m.a. kostnaðar-áætlun sem var upp á 85 milljónir íslenskra króna. Talgervillinn var smíðaður af pólska fyrirtækinu Ivona. Talgervillinn er búinn tveimur íslenskum röddum; Dóru og Karli. Meginverkfæri talgervilsins sem Blindrafélagið hefur lagt áherslu á að kynna eru textalesari og veflesari. Fleiri verkfæri eru fáanleg sem gefa möguleika á að nota Dóru og Karl til að ljá ýmsum búnaði rödd, svo sem hraðbönkum, snjallsímum og rafrábókum.

Textalesarinn er settur upp á einmenningstölvur og les rafrænan texta sem er á tölvunni, eins og t.d. texta í Word, pdf eða á heimsíðum. Allir þeir

sem ekki geta lesið með hefðbundnum hætti, svo sem vegna blindu, sjónskerðingar, lesblindu eða annarra fatlana, eiga rétt á endurgjaldslausri úthlutun textalesarans með báðum íslensku röddunum. Hægt er síðan að kaupa erlendar raddir inn í textalesarann. Textalesarinn vinnur á windows-stýrikerfinu og er það sem kallast SAPI5 samhæfð.

Raddirnar mætti einnig nota á Apple-tölvubúnað, en til þess þyrftu höfuðstöðvar Apple að gefa á það grænt ljós. Þrátt fyrir að ýmislegt hafi verið reynt í þeim efnum, af hálfu Apple á Íslandi, Ivona, RNIB í Bretlandi og fleiri aðila, þá hefur það engan árangur borið. Skýringin kann að liggja í því að Apple á hlut í Nuance-fyrirtækinu sem er einn stærsti talgervilsframleiðandi í heimi og þaðan koma þær raddir sem Apple notar, en engin íslensk Nuance-rödd er til sem gengur á Apple-stýrikerfið. Til að fá úthlutað textalesaranum án endurgjalds þarf að liggja fyrir staðfesting frá Hljóðbókasafni Ísland um að viðkomandi sé skráður þar notandi. Aðrir sem vilja fá textalesarann verða að greiða fyrir hann. Nú hefur verið úthlutað um 600 leyfum. Af þeim hefur 70% verið úthlutað án endurgjalds og 30% leyfanna hafa verið seld, mest til skóla.

Veflesarinn er verkfæri sem sett er upp á vefsvæði þannig að hver sem er geti fengið efni síðunnar upplesið.

Veflestrarþjónustan er seld í áskrift og ræðst áskriftarverð af því hversu mikið þjónustan er nýtt. Nú þegar eru yfir 30 vefsvæði komin með veflesarann og mun fleiri eru með málið í skoðun. Öll vefsvæði Stjórnarráðs Íslands eru komin með veflestur á sín vefsvæði og kom forsætisráðherra Íslands, Jóhanna Sigurðardóttir, í húsnæði Blindrafélagsins til að undirrita samning þar um. Önnur vefsvæði sem má nefna sem eru komin með veflesarann eru vefsvæði Ríkisútvarpsins, Tryggingastofnunar ríkisins og Reykjavíkurborgar. Varðandi frekari lýsingu á framgangi verkefnisins, samstarfsaðilum og fjármögnun er vísað í skýrslu stjórnar fyrir starfsárið 2011–2012.

Jóhanna Sigurðardóttir, forsætisráðherra og Kristinn Halldór Einarsson skrifa undir samning um veflesara Blindrafélagsins á vefsvæði Stjórnarráðsins

VEFVARP BLINDRAFÉLAGSINS

Vefvarp Blindrafélagsins – talandi fjölmiðlun fyrir blinda og sjónskerta er verkefni á vegum Blindrafélagsins sem nýi íslenski talgervillinn gerir mögulegt. Verkefnið miðar að því að opna í gegnum nettengingu valfrjálsan aðgang að upplýsingum og efni fjölmiðla sem í dag eru að miklu leyti óaðgengilegir eldra blindu og sjónskertu fólki sem ekki er vel tölvulæst. Vefvarpstækið, sem kemur frá hollenska fyrirtækinu Solutions Radio, er einfaldur, talandi, gagnvirkur og auðstýranlegur net-tengdur Daisy-móttakari (Digital Accessible Information System). Vefvarpið notast við nýja íslenska talgervilinn.

Efni sem hægt er að hlusta á í gegnum vefvarpið er mjög fjölbreytt. Sumt er hægt að gera aðgengilegt án mikillar fyrirhafnar á meðan annað krefst nokkurs undirbúnings og samstarfs við eigendur efnisins.

Meðal þess sem nú er í boði í gegnum vefvarpið er:

- **Efni frá Blindrafélaginu:**

- o Fréttir og tilkynningar.

- o Úr Opnu húsi.

- o Valdar greinar, hljóðtímarit Blindrafélagsins.

- o Víðsjá, tímarit Blindrafélagsins.

- o Fundargerðir aðal- og félagsfunda.

- o Kynning á Blindrafélaginu.

- **Efni frá Þjónustu- og þekkingarmiðstöðinni fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga.**

- o Fréttir.

- o Um þjónustu- og þekkingarmiðstöðina.

- Almennar upplýsingar.

- Upplýsingar um augnsjúkdóma.

- **Hljóðbókasafn Íslands.**

- o Upplýsingar.

- o Hljóðbækur.

- Bókahillan mín.

- Setja bók á bókahilluna mína.

- Fjarlægja bók af bókahillunni minni.

- **Dagblöð og tímarit. Þessi liður er í vinnslu.**

- **Útvarpsstöðvar og hlaðvarp.**

- o Rás 1, Rás 2, Bylgjan, Gullbylgjan, FM 95,7, X-ið 97,7, Radio Kántríbær, Útvarp Saga, BBC World Service, persónulegar útvarpsstöðvar, Hlaðvarp RÚV.

- **Lestur sjónvarpstexta.**

- o Ríkissjónvarpið.

- **Uppáhalds** birtir í stafrófsröð lista yfir það sem hlustað var á seinast.

- **Upplýsingar.**

- o Notkunarskilmálar.

- o Notkunarleiðbeiningar.

Kristinn Halldór kynnir vefvarpið

Vefvarpinu er dreift í gegnum Þjónustu- og þekkingarmiðstöðina fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga sem hjálpartæki án endurgjalds til þeirra sem komnir eru undir tiltekin sjónskerðingarmörk.

Þeir sem ekki uppfylla skilyrði um gjaldfrjálsa úthlutun eiga þess kost að leigja vefvarpstæki og fá aðgang að þjónustunni gegn vægu gjaldi. Um 80 vefvarpstæki eru nú í notkun.

Verið er að vinna að eftirfarandi viðbótum í þjónustu vefvarpsins:

- Að gera allan hljóðbókakost Hljóðbókasafns Íslands aðgengilegan í gegnum vefvarpið.
- Að búa til talandi útgáfur af Fréttablaðinu og Morgunblaðinu sem verði aðgengilegar í gegnum vefvarpið sama

dag og blöðin koma út.

- Að auka við úrval sjónvarpsstöðva þar sem hægt er að hlusta á lestur sjónvarpstexta í gegnum vefvarpið. Nú er eingöngu hægt að hlusta á RÚV.
- Að auka við úrval tímarita sem hægt er að hlusta á lesin í gegnum vefvarpið.

Sigríður Sól Jónsdóttir og Jóna Gísladóttir skoða vefvarpstæki

VIÐURKENNING FRÁ ÍSLENSKRI MÁLNEFND

Þann 13. nóvember 2012 efndi Íslensk málnefnd til málfings í Þjóðmenningarhúsinu þar sem fjallað var um íslensku í tölvuheiminum og viðurkenningarveittar þeim Kristni Halldóri Einarssyni, formanni Blindrafélagsins, Jóni Guðnasyni og Trausta Guðjónssyni fyrir merkt framlag til íslensks máls. Á þinginu var áhersla lögð á nauðsyn þess að gera átak til að treysta stöðu tungunnar í samskiptum við tölvur og tölvubúnað og kynnt þau tvö nýju og mikilvægu máltækniverkefni sem viðurkenningararnar eru tilkomnar vegna, en þau eru:

- Nýr íslenskur talgervill sem Kristinn Halldór Einarsson, formaður Blindrafélagsins, kynnti en félagið hefur staðið

að gerð hans.

- Talgreinir fyrir íslensku sem Jón Guðnason, lektor við HR, og Trausti Kristjánsson, frumkvöðull og aðjunkt í HR kynntu en þeir hafa unnið að gerð hans í samvinnu við Google.

Íslensk málnefnd heiðraði þessa einstaklinga fyrir framlag þeirra í þágu íslenskrar máltækni. Bæði verkefni snúast um samskipti í töluðu máli við tölvur eða snjallsíma. Verkefni Blindrafélagsins snýst um að breyta rituðum stafrænum texta í talað mál.

Talgreinisverkefnið snýst um að gera tölvubúnaði kleift að skilja talað mál og framkvæma skipanir.

AÐGENGISMÁL

Aðgengismál er málaflokkur sem birtist í flestum þeim viðfangsefnum sem snúa að blindum og sjónskertum einstaklingum og möguleikum þeirra til virkrar samfélagslegrar þátttöku.

Mikilvægir áfangar náðust á þessu ári í tilteknum aðgengisverkefnum.

Á undanförunum þremur árum hefur Birkir Rúnar Gunnarsson starfað sem aðgengisfulltrúi á upplýsingasviði og má af skýrslu hans glögg sjá hversu mikilvæg þau verkefni eru sem hann er að fást við. Mikilvægir áfangar náðust á sviði upplýsingaaðgengi og vísast í sérstaka skýrslu frá Birki í þeim efnum. Vert er þó að nefna stefnumótun stjórnvalda í upplýsingaaðgengismálum sem

veitir mikla möguleika til bættis upplýsingaaðgengis blindra og sjónskertra einstaklinga og Reykjavíkurborgar.

Á seinasta ári ákvað síðan stjórn Blindrafélagsins að setja í gang tilrauna-verkefni í eitt ár sem miðaði að því vekja athygli á og leita eftir úrbótum í ferilfræðilegum aðgengismálum blindra og sjónskertra. Rósa María Hjörvar var ráðin í hlutastarf sem verkefnastjóri í það verkefni. Starf Rósu Maríu skilaði góðum árangri og jók tvímælalaust vitund mikilvægra aðila á aðgengismálum og setti í gang ýmis mál sem áfram verður unnið að. Varðandi frekari upplýsingar um verkefnið vísast í skýrslu Rósu Maríu.

SKYTTURNAR ÞRJÁR

Skytturnar þrjár var samstarfsverkefni Blindrafélagsins, Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar og Reykjavíkurborgar fyrir blinda, sjónskertra og dauflinda einstaklinga. Óhætt er að segja að verkefnið og nálgun skyttanna hafi vakið mikla athygli og skilað miklum árangri. Í inngangi skýrslunnar sem skilað var segir:

„Við, Skytturnar þrjár, erum félagsmenn í Blindrafélaginu sem vorum ráðnar til að skoða aðgengismál fatlaðra í Reykjavík fyrir Blindrafélagið. Við völdum Laugavegin sem helsta skotmarkið

enda er hann ein helsta lífæð Reykjavíkur. Við lásum meðal annars Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks, fræddumst um byggingarreglugerð hjá aðgengisfulltrúa Blindrafélagsins, skrifuðum greinar og skýrslur og þræddum Laugavegin alla leið niður á Ingólfstorg. Með dyggri aðstoð sérfræðinga auk starfsmanna Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og dauflinda einstaklinga, hefur okkur gengið nokkuð vel í þessu verkefni og við létum ekkert stöðva okkur.“

FARSÍMAAÐGENGI

Blindrafélagið hefur gert samning við spænska fyrirtækið Code Factory um að þýða forrit sem það hefur smíðað og er ætlað að gera snjallsíma með snertiskjám aðgengilegri blindum og sjónskertum. Hægt verður að nýta Dóru, nýju íslensku Ivona-röddina, með forritinu. Code Factory fyrirtækið smíðaði Mobile Speak forritið sem var

íslenskað og hefur verið notað á Nokia-símana. Nú er ljóst að þeir símar eru ekki lengur fáanlegir. Í ljósi þess að snjallsímar með snertiskjám verða allsráðandi á næstu árum er brýn nauðsyn á því að tryggja að til sé íslenskað aðgengisforrit sem geri blindu fólki fært að notast við snjallsíma.

FERÐAÞJÓNUSTA

Undir lok október 2012 féllst Velferðar-svið Reykjavíkur á sex mánaða gamla beiðni Blindrafélagsins um að kostnaðarþak í ferðaþjónustu blindra hækki úr 3.500 krónum í 4.000 krónur. Mun breytingin taka gildi 1. október 2012. Tílefni erindisins er að þeir notendur ferðaþjónustunnar sem búa í úthverfum austurborgarinnar voru í síauknum mæli farnir að nota tvær ferðir í erindi sem ávallt hafa kostað eina ferð.

Afleiðingarnar eru að kostnaðarhlutdeild notenda vex mikið og leyfilegur ferðafjöldi skerðist.

Ferðaþjónusta blindra í Reykjavík er rekin í samstarfi Blindrafélagsins, Hreyfils og Reykjavíkurborgar, sem ber lagalega ábyrgð á ferðaþjónustu við fatlaða Reykvíkinga sem ekki geta nýtt sér almenningsgöngur. Markmiðið er að tryggja að fatlaðir einstaklingar geti lagt stund á nám, atvinnu og tómstundir. Lögblindir einstaklingar eru í þessum hópi.

Formaður Blindrafélagsins, Kristinn Halldór Einarsson, sendi bréf til allra

sveitarstjórnarmanna á landinu, þar sem búsettir eru lögblindir íbúar.

Í bréfinu er vakin athygli á *leiðbeinandi reglum fyrir sveitarfélög um ferðaþjónustu fyrir fatlað fólk* sem ekki getur nýtt sér almenningsgöngur. Reglurnar voru gefnar út af Velferðarráðuneytinu í upphafi árs 2012.

Blindrafélagið hefur ítrekað reynt að fá viðræður við Reykjavíkurborg í þeim tilgangi að fara yfir hvort ekki megi aðlaga samninginn, sem er í grunninn frá 1997, að leiðbeinandi reglum sem Velferðarráðuneytið hefur gefið út um hvernig sveitarfélög skuli standa að ferðaþjónustu við fatlaða íbúa sína sem ekki geta nýtt sér almenningsgöngur.

Reykjavíkurborg áformar í samstarfi við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu að bjóða út alla ferðaþjónustu fyrir fatlaða á höfuðborgarsvæðinu. Blindrafélagið mun fylgjast vel með þessu ferli í því skyni að tryggja að þessi aðgerð verði ekki til þess að ferðaþjónusta blindra í Reykjavík bíði skaða af.

KOSNINGALÖGIN

Blindrafélagið sendi Ögmundi Jónasyni, ráðherra dóms- og mannréttindamála, athugasemdir vegna þess sem félagið taldi vera brot á mannréttindum blindra, við framkvæmd á utankjörfundakosningu til embættis forseta Íslands.

Blindrafélagið hafði áður gert athugasemdir við framkvæmd kosninga með aðgengi blindra og sjónskertra í huga. Kosningalögum var síðan breytt og var í öllum aðalatriðum komið til móts við athugasemdir Blindrafélagsins.

BYLTING Í TÓNLISTARNÁMI BLINDRA

Blindrafélagið styrkti verkefni sem fólst í því að gefa út íslenska kennslubók í tónfræði og punktaletursnótum sem er bæði á hefðbundnu letri og punktalettri. Það voru þeir Eyþór Kamban Þrastarson og Hlynur Þór Agnarsson, tónlistarmenn og félagar í Blindrafélaginu, sem settu námsefnið saman.

Í þessari kennslu- og æfingabók er einnig gerð grein fyrir tónfræði á punktalettri. Punktaletursnótur hafa verið til nánast jafn lengi og punktalettrið sjálft en það var Louis Braille sem setti þær fram nokkrum árum eftir að hann

kynnti punktalettrið, fyrir rúmum 200 árum. Punktaletursnótur notast við sama 6 punktakerfið og venjulegt punktaletur en merking tákanna breytist. Hingað til hafa punktaletursnótur ekkert verið notaðar á Íslandi og ekkert efni verið til um þær. Bókin er því stórt skref í áttina til þess að blindir hafi jöfn tækifæri og sjáandi jafningjar þeirra til að stunda tónlistarnám og ná langt á því sviði.

Erlendis hafa punktaletursnótur talsvert mikið verið notaðar af fagtónlistarmönnum, m.a. á Norðurlöndum.

HÚSNÆÐISBREYTINGAR

Á árinu var ráðist í framkvæmdir við að byggja við norðausturhorn hússins, ofan á bílskúrinn, þrjár hæðir. Við þá nýbyggingu urðu til ný þrjú 70 m² rými á 2., 3. og 4. hæð hússins. Plássið á 2. hæð er nú nýtt sem fundarsalur og sem tölvuver. Fyrirhugað er að rýmið á 3. hæð verði nýtt undir tómsundastarf

og að 4. hæðin verði íbúð. Búið var til nýtt rými á 2. hæð með því að stúka anddyrið. Salurinn og salernið voru einnig tekin í gegn. Nýtt gólfefni var sett á 2. hæð og leiðarlínur á gólfm. Mikil áhersla var lögð á gott aðgengi í allri hönnun.

SJÓNLYSINGAR

Blindrafélagið átti frumkvæði að því að þegar íslenska teiknimyndin, Þór – Hetjur Valhallar, var gefin út var hún

gefin út með íslenskri sjónlýsingu. Hún er fyrsta myndin sem gefin er út með íslenskri sjónlýsingu.

STEFNUMÓTUN BLINDRAFÉLAGSINS

Stefnumótun Blindrafélagsins, sem upphaflega var samþykkt árið 2009 og svo endurskoðuð og uppfærð á árinu 2012, er mikilvægur leiðarvísir í starfi stjórnarinnar.

Á vinnufundum stjórnar þann 29. september 2012 og 19. janúar 2012 var farið yfir verkefnalista stefnumótunar-

innar og staða tekin á verkefnunum. Varðandi frekari upplýsingar um stefnumótunina er vísað á heimasíðu félagsins og í skýrslu stjórnar fyrir seinasta starfsár þar sem gerð er ítarlegri grein fyrir uppfærslu stefnumótunarinnar sem fór á árinu 2011 og 2012.

LEIÐSÖGUHUNDAVERKEFNIÐ

Blindrafélagið er í samstafi við Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga um þjálfun og úthlutun á leiðsöguhundum fyrir blinda og sjónskerta. Blindrafélagið mun afla fjár til að styrkja verkefnið sem nú er alfarið á ábyrgð Miðstöðvarinnar og er það í fullu samræmi við stefnumörkun Blindrafélagsins. Sérstakri aðstöðu hefur verið

komið upp til að þjálfa hunda til að verða leiðsöguhundar fyrir blinda. Jafnframt hefur sérmenntaður hundaþjálfari verið ráðinn til verksins. Í janúar 2013 var fyrsta leiðsöguhundi þessa samstarfs úthlutað til notanda og félagsmanns Blindrafélagsins á Patreksfirði við hátíðlega athöfn. Vonir standa til að hægt verði í framtíðinni að úthluta allt að tveimur hundum á ári.

FRUMVARP TIL NÝRRRA HEILDARLAGA UM LÍN

Stjórn Blindrafélagsins fékk Málflutningsstofu Reykjavíkur (MSR) til að gera lögfræðilega álitserð um frumvarp mennta- og menningarmálaráðherra til nýrra heildarlaga um Lánasjóð íslenskra námsmanna, 630. mál, lagafrumvarp á 141. löggjafarþingi 2012-2013.

Sérstaklega var óskað eftir því að skoðað yrði hvort 12. gr. frumvarpsins, sem kveður á um að hluti námsláns breytist í styrk sé námi lokið á tilskildum

tíma samkvæmt skipulagi náms, geti falið í sér ólögsmæta mismunun í garð fatlaðra námsmanna.

Niðurstaða MSR er að með hliðsjón af tilgreindum röksemdum feli 12. gr. frumvarpsins í sér ólögsmæta mismunun og brjóti gegn jafnræðisreglu 65. gr. stjórnarskrárinnar.

Álitserðin, sem send var allsherjar- og menntanefnd Alþingis, er aðgengileg á heimasíðu Blindrafélagsins.

ÚTGÁFUMÁL

Að venju var Víðsjá gefin út tvisvar á starfsárinu og send til um 20 þúsund einstaklinga. Að venju voru efnistöð fjölbreytt.

Miðað við dreifingu Víðsjár er blaðið eitt best lesna tímarit sem gefið er út á Íslandi ef marka má skoðanakönnun Capacent Gallup frá 2011.

SAMSTARFSFUNDIR STJÓRNAR, DEILDA OG NEFNDA BLINDRAFÉLAGSINS

Á starfsárinu voru haldnir tveir samstarfsfundir deilda og nefnda Blindrafélagsins, í september og janúar. Markmiðið er að kynna og samræma

allt það mikla og fjölbreytta starf sem er að finna innan Blindrafélagsins. Mjög góð mæting var á báðum fundum og almenn ánægja með hvernig til tókst.

ALPJÓÐLEGUR SJÓNVERNDARDAGUR

Í tilefni af alþjóðlegum sjónverndardegi, sem var 11. október, var Guðmundur Viggósson augnlæknir með fyrirlestur um algengustu orsakir blindu og sjónskerðingar hjá börnum á Íslandi í fundarsalnum í húsi Blindrafélagsins að

Hamrahlíð 17. Dagskráin var samstarfsverkefni Blindrafélagsins, Lions á Íslandi og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga.

DAGUR HVÍTA STAFSINS

Á degi Hvíta stafsins þann 15. október var viðamikil dagskrá í húsi Blindrafélagsins að Hamrahlíð 17. Frá kl. 09–12 var aðgengisráðstefna með sérstakri áherslu á aðgengi blindra og sjónskertra að byggingum og umferðarmannvirkjum. Fulltrúar frá Reykjavíkurborg tóku þátt í ráðstefnunni. Ráðstefnan var skipulögð í samstarfi við Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga. Frá kl. 13:30-17:00 var hjálpartækjasýning og kl. 17 var Samfélagslampi Blindrafélagsins fyrir árið 2012 afhentur, en

það er fjórða árið sem lampinn er afhentur.

Hlynur Þór Agnarsson og Eypór Kamban Prastarson taka við viðurkenningu á degi Hvíta stafsins fyrir kennslubók í tónfræði á punktalettri

SAMFÉLAGSLAMPI BLINDRAFÉLAGSINS

Samfélagslampi Blindrafélagsins var veittur í fjórða sinn á degi Hvíta stafsins

15. október. Lampinn er einstakur gripur, handsmíðaður af Sigmari Ó.

Mariússyni gullsmíðameistara. Um er að ræða upphleypta lágmynd úr silfri sem sýnir lampann úr merki Blindrafélagsins. Lampinn er festur á sagaða og slípaða steinflís úr skagfirsku blágrýti. Steinflísin stendur á tveimur járnþinum á blágrýtisfæti. Á fætinum er síðan silfurskjöldur með áletrun um verkið og tilefni þess. Tilgangurinn með veitingu Samfélagslampans er að vekja athygli á fyrirtækjum, stofnunum og/eða tilteknum aðgerðum eða verkefnum sem með einum eða öðrum hætti hafa stuðlað að auknu sjálfstæði blindra og sjónskertra einstaklinga. Árið 2012 var Samfélagslampinn veittur Leigubílastöðinni Hreyfli svf.

Eftirfarandi áletrun er á Samfélagslampanum sem var færður Hreyfli: „Stuðningur til sjálfstæðis. Samfélagslampi Blindrafélagsins, samtaka blindra og sjónskertra á Íslandi. Veittur Leigubílastöðinni Hreyfli svf árið 2012 fyrir framúrskarandi þjónustu og samstarf við rekstur Ferðaðþjónustu blindra, sem stuðlað hefur að stóru auknu sjálfstæði blindra og sjónskertra einstaklinga.“

Sæmundur K Sigurlaugsson, framkvæmdastjóri Hreyfils tekur við Samfélagslampanum úr hendi Kristins Halldórs Einarssonar

DVALAR- OG HJÚKRUNARHEIMILIÐ EIR

Þar sem Blindrafélagið er einn af stofnendum Dvalar- og hjúkrunarheimilisins Eirar komu fjárhagserfiðleikar stofnunarinnar inn á borð stjórnarinnar. Stjórnin ákvað að standa að samþykkt þess efnis að Eir yrði skipuð ný stjórn til að takast á við fjárhagserfiðleikana. Ólafur Haraldsson,

framkvæmdastjóri Blindrafélagsins, var síðan kosinn í nýja stjórn Eirar af fulltrúaráði Eirar sem Blindrafélagið á samenginlega þrjá fulltrúa í með Blindravinafélaginu. Fulltrúar Blindrafélagsins eru Arnheiður Björnsdóttir og Ólafur Haraldsson.

NÝIR ENDURSKOÐENDUR

Á seinasta ári ákváðu endurskoðendur Blindrafélagsins að segja skilið við PWC endurskoðunarskrifstofuna, sem endurskoðað hefur reikninga Blindrafélagsins um margra ára skeið, og stofna nýja

stofu. Bæði PWC og endurskoðendur félagsins sóttust eftir að halda viðskiptum Blindrafélagsins. Stjórn Blindrafélagsins tók þá ákvörðun að bjóða endurskoðunina út og voru gögn

send á öll helstu endurskoðunarfyritæki landsins. Niðurstaða útboðsins var sú að KPMG var með lágsta tilboðið og í ljósi þess að ekki var talið neitt

tilefni til að draga í efa faglega hæfni þeirra starfsmanna sem myndu vinna verkið af hálfu KPMG var ákveðið að ganga til samninga við KPMG.

ALPJÓÐLEGT SAMSTARF

Sú almenna stefnumörkun var gerð innan stjórnar Blindrafélagsins að beina frekar kröftum í erlendu samstarfi að vettvangi sem gæti skilað sér í uppbyggjandi verkefnum til félagsins. Er þá átt við að sækja tækniráðstefnur, vörusýningar og vísindatengdar ráðstefnur frekar en að senda fjölmennar sendisveitir á þing og ráðstefnur á vegum EBU eða WBU.

Sem lið í þessari stefnumörkun var ákveðið að senda ekki fulltrúa á aðalfund WBU í Tælandi í október 2012. Ísland fer með formennsku í NSK (Nordisk samarbejdskommite) árin 2012-2014. Af hálfu Íslands hefur verið lögð áhersla á að ná sambandi og samstarfi við Blindrafélagið í Færeyjum og að afla upplýsinga um stöðu blindra og sjónskertra á Grænlandi. Formanni Blindrafélagsins í Færeyjum var þannig boðið í heimsókn til Íslands í tilefni af degi Hvíta stafsins. Tveir NSK-fundir voru á starfsárinu, annar í Færeyjum og hinn í Svíþjóð.

Einn fulltrúi frá Blindrafélaginu sótti ráðstefnu AMD Alliance í Evrópu sem var í Róm í desember. Þar var meðal annars fjallað um fyrirsjáanlega mikla fjölgun eldra blinds og sjónskerts fólks á næstu árum og mikilvægi þess að bregðast við með meðal annars

vitundarvakningu. Fjallað var ítarlega um málið í seinasta tölublaði Víðsjár. Tveir fulltrúar Blindrafélagsins sóttu tækniráðstefnu og vörusýninguna CSUN í San Diego í febrúar 2013. Þetta er mikilvægur vettvangur til að kynna því sem nýjast er að gerast í aðgengismálum blindra og sjónskertra og viðhalda og byggja upp tengslanet sem mikilvæg eru til að vinna aðgengismálum hér á landi framgang. Alþjóðlegt samstarf var einnig á vettvangi kvennadeildar, RP-deildar, Ungblindar og aðgengisfulltrúa Blindrafélagsins á upplýsingasviði. Sjá frekar í skýrslum þessara aðila.

Blindrafélagið á aðild að eftirtöldum alþjóðasamtökum:

- European Blind Union (EBU)
- Nordisk samarbejdskommite (NSK)
- Retina International (RI)
- World Blind Union (WBU)

Blindrafélagið á fulltrúa í eftirtöldum stýrihópi innan European Blind Union:

- Access to Information and Technology Commission

Fulltrúi félagsins er:

Birkir Rúnar Gunnarsson

FÉLAGSFUNDIR

Á starfsárinu voru haldnir tveir félagsfundir. Fyrri fundurinn var haldinn 8. nóvember 2012 og sá síðari 4. apríl 2013. Á félagsfundinum 8. nóvember var kynning á vefvarpsverkefni Blindrafélagsins þar sem í fyrst sinn var kynnt hvernig hlusta má á lestur sjónvarps-texta í gegnum vefvarpið. Guide-tölvu-forritið var kynnt og einnig var kynning á áherslum í starfsemi Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga. Seinni félagsfundurinn var haldinn 4. apríl og á honum var kynning á notenda-

stýrðri persónulegri aðstoð og umræður um þjónustu Strætó við blinda og sjónskerta farþega.

Snædís Hjartardóttir leggur orð í belg á félagsfundum

TILLÖGUR UM VIÐBRÖGÐ EF UPP KOMA ÁSAKANIR UM KYNFERÐISLEGT ÁREITI EÐA MISNOTKUN INNAN BLINDRAFÉLAGSINS

Stjórn Blindrafélagsins ákvað að vinna aðgerðaáætlun um hvernig skyldi brugðist við innan félagsins ef upp kæmu ásakanir um kynferðislega áreitni

eða misnotkun á vettvangi félagsins. Tillögurnar eru núna í umsagnarferli og verða kynntar á félagsfundum næsta haust.

FRÆÐSLU- OG HVATNINGARFUNDIR STARFSFÓLKS OG STJÓRNAR

Á starfsárinu var haldinn einn fræðslu- og hvatningarfundur fyrir starfsfólk Blindrafélagsins. Á fundinum, sem var haldinn mánudaginn 4. mars, var

kynning á aðgerðaáætlun gegn kynferðislegu áreiti sem nú er í vinnslu á vettvangi félagsins.

STYRKARSJÓÐUR RICHARDS P. THEODÓRS OG DÓRU SIGURJÓNSDÓTTUR

Þann 15. maí 2012 var gengið frá stofnun Styrktarsjóðs Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur með erfðafé sem Blindrafélaginu var ánafnað í erfðaskrá Dóru Sigurjónsdóttur. Sjóðurinn er í

vörslu Blindrafélagsins. Tilgangur hans er að styrkja blint fólk á aldrinum 16 til 25 ára og/eða mennta fólk í þágu blindra og blinduvarna.

Stofnframlag sjóðsins (andvirði Laugarásvegar 44, Reykjavík) er erfðafé úr dánarbúi Dóru Sigurjónsdóttur (07.08.1920-31.05.2010), samtals kr. 54.200.000 – fimmtíu og fjórar milljónir og tvö hundruð þúsund krónur.

Tuttugu og fimm milljónum króna var ráðstafað til kaupa á talgervli og var það talið rýmast innan tilgangs sjóðsins, þar sem talgervillinn hjápar blindu fólki að mennta sig. Í tilefni þessarar ráðstöfunar var kvenmannsrödd íslenska talgervilsins nefnd Dóra, til heiðurs og í minningu Dóru Sigurjónsdóttur.

Eftir standa í sjóðnum kr. 29.200.000 - tuttugu og níu milljónir og tvö hundruð þúsund krónur.

Stjórn sjóðsins skal skipuð þremur aðilum, einum frá Blindrafélaginu, einum frá augndeild Landspítala og einum prófessor frá læknadeild Háskóla Íslands sem skal vera formaður sjóðsstjórnar. Fulltrúi Blindrafélagsins í stjórn sjóðsins er Kristinn Halldór Einarsson.

Stjórn Blindrafélagsins gerði samþykkt um stefnumörkun til að leggja fyrir sjóðsstjórnina. Stefnumótunin felst í

eftirfarandi: Í ljósi stóraukinnar þekkingar og þeirra meðferða sem eru að verða til við ólæknandi arfgengum hrörnunarsjúkdómum í sjónhimnu, þá er mikilvægt að huga að því hvað hægt er að gera til að Íslendingum, sem það myndu kjósa, stæðu þessar meðferðir til boða þegar þær koma fram á sjónarsviðið og verða í boði. Þar getur þurft að huga að atriðum eins og genakortlagningu í því skyni að finna hvaða einstaklingar bera þekktar stökkbreytingar í genum, að stuðla að aukinni þekkingu íslenskra vísindamanna á því sem er að gerast á þessum vettvangi og stuðla jafnframt að samstarfi þeirra við erlenda vísindamenn sem vinna að þessum málum, svo sem á Norðurlöndum, Bretlandi, Þýskalandi og Bandaríkjunum. Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur gæti gegnt lykilhlutverki í þessum efnum. Þannig mætti til dæmis hugsa sér úthlutun vísinda- og rannsóknarstyrkja sem hefðu í för með sér menntun vísindamanna „í þágu blindra og blinduvarna“, eins og segir í tilgangslýsingunni í samþykktum fyrir sjóðinn.

FJÖLMIÐLAUMFJÖLLUN

Í því skyni að auka samfélagslega vitund á málefnum blinda og sjónskerts fólks hefur Blindrafélagið unnið að því að koma málefnum þess í fjölmiðla í auknum mæli. Á starfsárinu hafa málefni blindra og sjónskertra einstaklinga

fengið prýðilega fjölmiðlaumfjöllun. Mikilvægt er að Blindrafélagið hefur náð að stýra þessari umfjöllun að langmestu leyti. Þannig eru allar fréttir á heimasíðu Blindrafélagsins sendar fjölmiðlum og flestallar þeirra fá umfjöllun

fjölmiðla. Einnig hafa margir einstaklingar í hópi blindra og sjónskertra náð athygli fjölmiðla fyrir það sem þeir eru að takast á við, hvort sem það er í vinnu, námi eða tómstundum og er það jákvætt. Óhætt er að segja að málefni

blinds og sjónskerts fólks hafi fengið vaxandi athygli fjölmiðla á undanförunum árum og nokkuð víst má telja að samfélagsleg vitund á hagsmunamálum þess hafi þar af leiðandi vaxið.

SAMTÖK, STOFNANIR OG SJÓÐIR

Á starfsárinu átti Blindrafélagið aðild eða aðkomu að stjórnnum eftirfarandi samtaka, sjóða og stofnana:

- Blindrabókasafninu,
- Margrétarsjóði,
- Sjóðnum Blind börn á Íslandi,
- Sjónverndarsjóði,
- Styrktarsjóði Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur,
- Stuðningi til sjálfstæðis, styrktarsjóði Blindravinafélags Íslands og Blindrafélagsins,
- Tölvumiðstöð fatlaðra,
- Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga,
- Öryrkjabandalagi Íslands.

LOKAORÐ

Fyrir hönd stjórnar Blindrafélagsins vil ég færa öllum þeim fjölmörgu félagsmönnum, sem komið hafa að því að gera starfsemi Blindrafélagsins eins blómlega og raun ber vitni, kærar þakkir fyrir sitt verðmæta framlag. Það er umtalsverð vinna sem liggur í því að skipuleggja starfsemi deilda, nefnda og klúbba á vegum félagsins, en þar hefur víða verið blómlegt starf um margra ára skeið.

Starfsfólki félagsins eru einnig færðar kærar þakkir fyrir vel unnin störf og trúmennsku í garð félagsins og félagsmanna.

Að lokum færi ég svo stjórnarmönnum kærar þakkir fyrir jákvætt og uppbyggilegt samstarf á árinu.

Kristinn Halldór Einarsson,
formaður Blindrafélagsins

STARFSEMI SKRIFSTOFU

Frá vinstri: Rósa María Hjörvar, Klara Hilmarsdóttir, Margrét Pálsdóttir, Lóa Tryggvadóttir, Anna Kristín Tryggvadóttir, Marjakaisa Matthíasson, Haraldur Matthíasson, Brynja Arthúrsdóttir, Steinunn Hákonardóttir, Hildur Björnsdóttir, Kristinn Halldór Einarsson, Ólafur Haraldsson

STARFSMANNAMÁL

Á árinu 2012 urðu þessar breytingar helstar á starfsmannahaldi Blindrafélagsins.

Í mars 2012 var Rósa María Hjörvar ráðin í starf ferilfræðilegs aðgengisfulltrúa sem er nýtt starfssvið hjá félaginu. Mun hún starfa í 25% starfshlutfalli.

Í apríl 2012 kom Anna Kristín Tryggvadóttir til tímabundinna starfa á skrifstofu félagsins. Hún starfaði við ýmis verkefni á skrifstofunni, að jafnaði í 80% starfshlutfalli til aprílmánaðar 2013. Eins og fram kom í ársskýrslunni 2011 fór Hafrún Lára Bjarnadóttir í veikindaleyfi í desember 2011. Var hún í veikindaleyfi til aprílmánaðar 2012 en þá var ljóst að hún ætti ekki afturkvæmt til starfa. Guðberg Halldórsson hljóp í skarðið fyrir hana og sá um alla matseld í mötuneyti félagsins til júní 2012.

Þar var Pórey Haraldsdóttir honum til aðstoðar. Frá og með 1. september 2012 var Þórkatla Norðquist ráðin til starfa í mötuneyti félagsins og hefur síðan séð um alla matreiðslu og aðrar veitingar í fullu starfi.

Í apríl 2012 lét Þorkell Jóhann Steindal af störfum sem æskulýðsfulltrúi félagsins en hann hefur flust búferlum

frá Reykjavík til Sólheima í Grímsnesi þar sem hann starfar nú. Jón Júlíusson fór af launaskrá félagsins í júní 2012 en hélt áfram sem umsjónarmaður Opins húss sem verktaki.

Gjaldkeri félagsins frá 1999, Særún Sigurgeirsdóttir, átti við erfið veikindi að stríða seinni hluta ársins 2011 og var mikið frá vinnu af þeim sökum. Í ársbyrjun 2012 óskaði hún eftir því að læknisráði að fara í ótímabundið veikindaleyfi. Síðar á árinu sagði Særún starfi sínu lausu og ákvað að hætta störfum á almennum vinnumarkaði og fara á eftirlaun. Særúnu eru hér með þökkuð óaðfinnanleg störf í þágu félagsins.

Frá og með 15. apríl 2012 tók Hildur Björnsdóttir við starfi sem gjaldkeri félagsins en áður hafði hún tekið við umsjón með ferðaþjónustu blindra. Hildur hefur starfað hjá Blindrafélaginu síðan 2004.

Þeir Eyþór Kamban Þrastarson og Hlynur Þór Agnarsson voru á launaskrá félagsins í um 9 mánaða skeið frá desember 2011 til ágúst 2012 við gerð kennslubókar í tónfræði á punktalettri. Verkefnið var unnið í samvinnu við Þjónustu- og þekkingarmiðstöð blindra,

sjónskertra og dauðblindra og voru launagreiðslur þeirra félaga að hluta fjármagnaðar í gegnum Tryggingastofnun ríkisins. Auk áðurnefnds hafa nokkrir starfs-menn félagsins þurft að stríða við veikindi á árinu og því voru veikinda-forföll nokkru meiri en oft áður.

Frá og með 1. janúar 2013 tók Marjakaisa Matthíasson til starfa sem alþjóða-fulltrúi í 50% starfshlutfalli.

Á árinu urðu þær breytingar í trúnaðarmannakerfi félagsins að Elín Bjarna-

dóttir tók til starfa í mars í 25% starfshlutfalli, Halla Dís Hallfreðsdóttir lét af störfum í lok desember og í janúar 2013 tók Helga Friðriksdóttir til starfa í 10% starfshlutfalli. Helga býr á Ísafirði og vinnur heiman frá sér.

Blindrafélagið þakkar öllum starfsmönnum sínum vel unnin störf á árinu og óskar þeim sem hurfu frá störfum velfarnaðar á öðrum sviðum.

Í desember 2012 starfaði 21 einstaklingur hjá félaginu í 12,8 stöðugildum.

Þeir eru, taldir í stafrófsröð:

Anna Kristín Tryggvadóttir, *skrifstofumaður*
Birkir Rúnar Gunnarsson, *aðgengisfulltrúi*
Brynja Arthúrsdóttir, *aðaltrúnaðarmaður og kynningarfulltrúi*

Elín Bjarnadóttir, *trúnaðarmaður*

Grímur Þóroddsson, *húsvörður*

Halla Dís Hallfreðsdóttir, *trúnaðarmaður*

Haraldur Matthíasson, *trúnaðarmaður*

Harpa Völundardóttir, *afgreiðsla*

Hildur Björnsdóttir, *gjaldkeri og umsjónarmaður ferðaþjónustu blindra*

Katrín Gunnarsdóttir, *ræstingar*

Klara Hilmarsdóttir, *ráðgjafi*

Kristinn Halldór Einarsson, *formaður og alþjóðafulltrúi*

Kristín Waage, *bókari*

Lóa Birna Tryggvadóttir, *afgreiðsla og sala hjálpartækja*

Margrét Pálsdóttir, *fjáröflunarfulltrúi*

Ólafur Haraldsson, *framkvæmdastjóri*

Rósa María Hjörvar, *ferilfræðilegur aðgengisfulltrúi*

Steinunn Hákonardóttir, *félagsmálafulltrúi*

Pórey Haraldsdóttir, *aðstoð í eldhúsi*

Pórkatla Norðkvist, *matartæknir í eldhúsi*

Þórunn Hjartardóttir, *upplesari Valinna greina*

Heildarstarfsmannakostnaður félagsins árið 2012 nam um 76 milljónum króna að meðtöldum launatengdum gjöldum.

Starfsmenn búa sig undir siglingu í starfsmannaferð í Vestmannaeyjum

Ólafur Haraldsson, framkvæmdastjóri Blindrafélagsins

FERÐAÞJÓNUSTA BLINDRA

Í lok ársins 2012 voru um 498 einstaklingar sem nýttu sér ferðaþjónustuna. Þar af eru 88 sem eru utan sveitarfélaga með samning um þjónustuna, þ.e. fá 21% afslátt af ferðunum auk umsýslugjalds sem er kr. 50 á ferð.

Ferðafjöldinn hefur nánast staðið í stað milli ára. Hann var 36.356 árið 2012 og hafði fjölgað um 60 ferðir á milli ára. Hér fyrir neðan eru upplýsingar um skiptingu ferða milli sveitarfélaga og meðalkostnað pr. ferð.

Sveitarfélag	Heildarhlutdeild	Fjöldi ferða	Meðaltal pr. ferð
Akureyri	882.680	890	992
Álftanes	351.885	253	1.391
Árborg	11.883	7	1.698
Hafnarfjörður	961.787	700	1.374
Ísafjörður	19.186	22	872
Kaldrananeshreppur	60.830	67	908
Reykjavík	46.709.110	33.932	1.376
Seltjarnarnes	640.045	485	1.320
Samtals	49.637.406	36.356	
Notendur með 21% afslátt	2.746.742	1.279	2.147

Í Reykjavík er meðalkostnaður sveitarfélagsins fyrir hverja ferð kr. 1.376 og hefur hann aukist um 10% milli ára. Samkvæmt tölum borgarinnar er kostnaður vegna ferðaþjónustu blindra u.þ.b. 35% lægri pr. farþega/ferð en í ferðaþjónustu fatlaðra. Þessi staðreynd hefur leitt til þess að borgaryfirvöld eru alvarlega að íhuga að bjóða fleiri hópum fatlaðra samsvarandi þjónustu og lækka þar með heildarkostnað vegna ferðaþjónustu fatlaðra.

Hildur Björnsdóttir, gjaldkeri og umsjónarmaður ferðaþjónustu

Hafnarfjarðarbær greiðir Blindrafélaginu fasta krónutölu á ári fyrir ferðaþjónustu handa lögblindum íbúum Hafnarfjarðar. Þessi upphæð hefur lengi verið óbreytt og hafa notendur því þurft að taka á sig miklar skerðingar í ferðafjölda og núna eru aðeins að hámarki átta ferðir á mánuði til ráðstöfunar til hvers notanda. Einnig hefur þurft að grípa til þess að skerða þjónustu við íbúa Akureyrar sem njóta ferðaþjónustu blindra þar í bæ. Þar var sú leið farin, í samráði við notendur, að setja þak á kostnað við hverja ferð. Notendur þurfa sjálfir að greiða umframkostnað ef farið er upp fyrir þakið. Í dag þurfa notendur sjálfir að greiða ferðakostnað sem er umfram 2.000 kr./ferð.

Blindrafélagið hefur haldið áfram að þrýsta á bæjaryfirvöld í Kópavogi, Mosfellsbæ og Árborg um ferðaþjónustu að taka á sig miklar skerðingar í ferðafjölda og núna eru aðeins að hámarki átta ferðir á mánuði til ráðstöfunar til hvers notanda.

Samningur hefur verið í gildi milli Blindrafélagsins og Álftaness um ferðaþjónustu blindra um nokkurra ára skeið. Þessi samningur gildir áfram eftir sameiningu Álftaness og Garðabæjar. Blindrafélagið vonast til að bæjaryfirvöld muni áður en langt um líður sjá hag sinn í því að útvíkka þann samning þannig að hann gildi fyrir alla lögblinda íbúa hins sameinaða sveitarfélags.

HLJÓÐBÆKUR

Blindrafélagið selur í smásölu hljóðbækur í afgreiðslu félagsins og þar er á boðstólum gott úrval af fáanlegum hljóðbókum. Á síðasta ári nam salan

aðeins um 90 þús. kr. Varla verður lengur unnt að halda þeirri sölu áfram en nú er auðvelt að nálgast hljóðbækur í almennum bókaverslunum.

HJÁLPARTÆKI FYRIR BLINDA OG SJÓNSKERTA

Sala á ýmiss konar smávöru fyrir blinda og sjónskerta hófst fyrir um fjórum árum þegar félagið tók við sölu smárra hjálpartækja af Sjónstöð Íslands. Síðan hefur úrval þessarar vöru verið markvisst aukið. Einkum eru það vörur frá RNIB í Bretlandi og frá Maxi Aids í Bandaríkjunum sem hafa bæst í flóruna. Salan 2012 nam um 2,2 millj. kr. og fer

hluti sölunnar nú fram í gegnum vefverslun félagsins. Álagningu á þessum smávörum er stillt í hóf og fá félagsmenn Blindrafélagsins þar að auki 25% afslátt. Félagið vill með þessu bæta framboð af hjálpartækjum og lítur á þessa starfsemi sem aukna þjónustu við félagsmenn fremur en að hagnast á sjálfri sölunni.

TÆKJALEIGA

Fyrir þremur árum hóf Blindrafélagið að leigja út dýr og sérhæfð hjálpartæki fyrir blinda og sjónskerta. Þjónustan er fyrst og fremst ætluð skólum og stofnunum til að auðvelda þeim að afla sér nauðsynlegra tækja við kennslu fyrir

blinda og sjónskerta nemendur. Gerður er leigusamningur milli Blindrafélagsins og leigutakans sem skuldbindur sig til að leigja viðkomandi tæki í 12–36 mánuði.

TALGERVILLINN KARL OG DÓRA

Dreifing á talgervlinum hófst í september 2012. Honum er dreift ókeypis til allra sem eiga í erfiðleikum með að lesa hefðbundið letur sökum fötlunar. Allir blindir og sjónskertir fá því talgervilinn án greiðslu en stærsti hópurinn er samt lesblindir. Þjónustu- og þekkingarmiðstöðin hefur milligöngu um úthlutun til blindra og sjónskertra en Blindra-

bókasafnið staðfestir rétt annarra til ókeypis úthlutunar á talgervlinum. Aðrir sem vilja fá talgervilinn til notkunar þurfa að kaupa hann af Blindrafélaginu, þar á meðal eru skólar og aðrar stofnanir.

Í árslok 2012 höfðu 152 leyfi verið seld fyrir alls um 800 þús. kr.

VEFLESARI

Í janúar 2013 hófst sala á notkunarleyfum til fyrirtækja og stofnana fyrir vefþulum sem byggja á talgervlinum Karli og Dóru. Í janúar og febrúar 2013 voru sex leyfi seld, þar á meðal til Stjórnarráðs Íslands sem gildir fyrir allt

að 20 tilteknum heimasíðum á vegum stjórnvalda. Gjald fyrir notkun á veflesaranum er háð notkun hans. Lægst er það um kr. 3.000 án vsk./mán. miðað við að gerður sé samningur til tveggja ára.

VEFVARP BLINDRAFÉLAGSINS

Dreifing á vefvarpstækjum Blindrafélagsins hófst í desember 2012. Tækin eru leigð til notenda til eins mánaðar í senn. Flestir fá tækjunum úthlutað sem hjálpartæki en þá greiðir Þjónustu- og þekkingarmiðstöð blindra, sjónskertra og daufblindra fyrir leiguna.

Almennt leiguverð á vefvarpstæki er kr. 2.540 án vsk./mán., en til félagsmanna Blindrafélagsins er það kr. 1.905 án vsk./mán. Í árslok 2012 höfðu verið gerðir 48 leigusamningar vegna vefvarpstækja.

Verkefnasjóður Blindrafélagsins lagði út allan stofnkostnað vegna vefvarpsins og greiðir þar að auki kaupverð 200 fyrstu tækjanna. Stjórn Blindrafélagsins hefur samþykkt að 80% af þeim tekjum

sem koma inn vegna leigu á tækjunum skuli renna í verkefnasjóð félagsins þar til stofnkostnaðurinn er að fullu endurgreiddur.

HJÁLPARTÆKJAVERSLUN OG VEFVERSLUN

Sala á ýmissi smávöru fyrir blinda og sjónskerta er í verslun félagsins á 1. hæð að Hamrahlíð 17. Síðan félagið tók við sölu þessara tækja af Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir um þremur árum hefur salan aukist jafnt og þétt. Einkum eru þetta vörur frá RNIB í Bretlandi og frá Maxi Aids í Bandaríkjunum. Allar vörur sem verslunin selur eru líka í vefversluninni á heimasíðu Blindrafélagsins, www.blind.is.

Í vefversluninni eru myndir og verð á öllum hlutum sem þar eru seldir. Vinsælustu vörurnar eru meðal annars armbandsúr, klukkur, spil, eldhúsvörur

og Þríkrossinn. Nýlega tókum við í sölu listaverk eftir listakonuna vinsælu Línu Rut en hún hennar skemmtilegar fígúrir sem heita Kríli og „Happy face“. Einnig eru til sölu bolir með „Happy face“ og litabækur með teikningum Línu Rutar.

Álagningu á vörunum er stillt í hóf og býður félagið félagsmönnum sínum þar að auki 25% afslátt. Félagið vill með þessu bæta framboð af þessum vörum og lítur á þessa starfsemi sem aukna þjónustu við félagsmenn fremur en að hagnast á sjálfri sölunni.

Umsjónarmaður verslunar er Lóa Birna Tryggvadóttir

MÖTUNEYTI

Mötuneytið í Hamrahlíð 17 hefur nú verið rekið óslitið síðan síðla árs 2008 þegar rekstur þess var hafinn að nýju eftir fimm ára hlé.

Rekstrarmódelið miðast við að notendur greiði sem svarar hráefniskostnaði matarins en Blindrafélagið leggur til annan kostnað, þ.m.t. laun starfsmanna. Á síðasta ári var matarverð hækkað um 20% en þá hafði það verið óbreytt frá árinu 2008. Þrátt fyrir þessa hækkun dugðu tekjur af seldum mat ekki fyrir

hráefnisverði og munaði þar 700 þús. kr. á árinu. Nú borða um 25 manns að jafnaði hádegismat í mötuneytinu. Ennfremur þjónar mötuneytið Opnu húsi og öðru félagsstarfi á vegum félagsins. Matráður er Þórkatla Norðquist en hún tók til starfa 1. september. Guðberg Halldórsson starfaði við matreiðslu í forföllum Hafrúnar Láru Bjarnadóttur frá 1. desember 2011 fram á sumar 2012. Hafrún Lára lét af störfum á árinu vegna veikinda.

ÞJÓNUSTUSAMNINGAR OG FENGNIR STYRKIR

STYRKUR FRÁ VELFERÐARRÁÐUNEYTINU FYRIR ÁRIÐ 2012

Á árinu 2011 átti sú breyting sér stað að Alþingi samþykkti að hætta að taka á móti umsóknum um fjárstyrki til félagsamtaka í gegnum fjárlaganefnd Alþingis. Þess í stað var ákveðið að slíkar umsóknir skyldu fara til Velferðarráðuneytisins. Blindrafélagið sótti um styrk til ráðuneytisins og þann 19. mars 2012

var undirritað samkomulag um styrk til félagsins fyrir árið 2012 að upphæð kr. 7.800.000. Félagið fékk sömu upphæð í styrk fyrir rekstrarárið 2013 en þá var undirritaður samningur til tveggja ára um styrkveitingar frá ráðuneytinu til félagsins. Fjárveiting frá ríkinu er því tryggð út árið 2014.

STYRKUR FRÁ ÖRYRKJABANDALAGI ÍSLANDS

Öryrkjabandalag Íslands veitir aðildarfélögum sínum árlega styrki til ýmissa verkefna. Blindrafélagið sótti um styrk

að upphæð kr. 3.950.000, m.a. til vefvarpsverkefnisins, en fékk úthlutað kr. 1.585.000.

ÞJÓNUSTUSAMNINGUR VIÐ REYKJAVÍKURBORG

Þann 15. mars 2012 undirritaði Blindrafélagið nýjan þriggja ára þjónustusamning við Velferðarsvið Reykjavíkurborgar vegna árána 2012–2014.

Samningurinn fjallar um leiguhúsnæði Blindrafélagsins, félags- og tómstunda-

starf Blindrafélagsins ásamt starfsemi ráðgjafa, æskulýðsfulltrúa, kynningarfulltrúa og trúnaðarmanna. Samningsupphæðin er kr. 4.620.000 á ári yfir samningstímann.

AÐRIR STYRKIR OG GJAFIR

Blindrafélagið fékk einnig styrki frá Umhverfissjóði og Velferðarráðuneyti til tiltekinna verkefna, kr. 250.000 hvor. Ýmsir einstaklingar og fyrirtæki styrktu félagið með stórum og smáum gjöfum

og margir þeirra vilja ekki láta nafns síns getið. Öllum þessum aðilum eru færðar bestu þakkir fyrir stuðninginn. Án þeirra væri starf félagsins ekki jafn blómlegt og raun ber vitni.

FJÁRÖFLUNARDEILD

Fjárafilanir 2012

Blindrafélagið er mjög háð fjáröflunum á hinum frjálsa markaði. Menn þurfa alltaf að vera á tánum því að aðstæður breytast í sífellu og samkeppni er almennt að harðna. Fleiri félagasamtök leita eftir styrkjum til fyrirtækja og einstaklinga. Fjöldi sölumanna hefur atvinnu af því að selja almenningi varning í nafni þekktra líknarfélaga. Framlög fyrirtækja eru mjög háð sveiflum í atvinnulífinu og erfiðara er nú en áður að sækja í þeirra sjóði.

Megnið af fjáröflunarfé Blindrafélagsins kemur frá einstaklingum. Á árinu 2012 mátti merkja samdrátt í tekjum frá einstaklingum og virtist hann aukast þegar leið á árið. Viðvarandi slæmt efnahagsástand hefur vafalaust sitt að segja hvað þetta varðar. Félagið hyggst bregðast við þessum vanda með því að gera fjáröflunarstarfið ennþá markvissara en áður og í því skyni verða markhópar félagsins yfirfarnir.

Bakhjarlar

Tekjur vegna bakhjarla félagsins hafa aukist nokkuð síðustu ár en markvisst hefur verið unnið að fjölgun bakhjarla. Tekjuaukning af framlögum bakhjarla nam um 10% milli ára og var í krónum talið um 16 millj. kr. Bakhjarlar félagsins

eru nú rúmlega 4.500 talsins. Allir þeir sem greiða árgjöld sín eru tryggðir gegn sjónmissi af völdum slysa og þeim sem greiða hærrí framlög er boðið að tryggja einnig aðra fjölskyldumeðlimi.

Happdrætti

Happdrætti Blindrafélagsins er helsta tekjulind félagsins og fer það fram tvisvar á ári með útdrætti í júní annars vegar og desember hins vegar. Vorhappdrættið er með minna sniði en haust-

happdrættið. Upplag miða var 51.000 og voru miðar sendir til allra þekktra stuðningsmanna auk þess sem rafrænir miðar voru sendir til viðbótar til ungs fólks á aldrinum 20-25 ára.

Hausthappdrættið var hins vegar í svipuðum dúr og árið á undan. Miðar voru sendir til allra landsmanna á aldrinum 30–88 ára. Heildarupplag útgefna miða var 154.000. Sem fyrr fengu þeir sem eru 60 ára og eldri sína miða senda á pappír en þeir yngri fengu einungis rafræna miða.

Miðaverð var kr. 1.939 eins og áður en sú tala var ákveðin til að minnast þess að félagið var stofnað árið 1939. Söluþekjur af happdrættismiðum minnkuðu um ca. 10% á árinu en þrátt fyrir það hélt afkoma af happdrættum félagsins áfram að vera góð.

Víðsjá

Á árinu komu út tvö tölublöð af Víðsjá, málgagni Blindrafélagsins. Var þetta 4. árgangur blaðsins en það kom fyrst út í tilefni af 70 ára afmæli félagsins árið 2009. Upplag blaðsins hefur sífellt verið að aukast og var síðara tölublað ársins sent út í yfir 22.000 eintökum. Sem fyrr fylgdi blaðinu valkrafa sem viðtakendur gátu greitt, vildu þeir styrkja útgáfu blaðsins.

Við seinna tölublað 2012 var upphæð valkröfunnar hækkuð úr 1.000 kr. í 1.500 kr. Heimtur á þessum valkröfum drógust saman á árinu en um 35% þeirra sem fá blaðið sent greiða valkröfuna. Vel er vandað til blaðsins sem er í hefðbundnu tímaritabroti og prentað á góðan pappír. Heildartekjur á árinu vegna Víðsjár drógust saman um 3,5% en afkoma af blaðinu var áfram góð.

Fyrirtækjasöfnun

Leitað var til rúmlega 1.000 fyrirtækja sem höfðu styrkt félagið með framlögum á síðustu þremur árum. Send voru út bréf í maí 2012 þar sem þau voru beðin um að styrkja félagið og

sérstaklega talgervilsverkefnið. Afrakstur fyrirtækjasöfnunarinnar var mun betri en árin á undan og er það vonandi merki um að fyrirtæki landsins séu farin að ná sér eftir bankahrunið.

Jóla kort

Á árinu 2011 drógust söluþekjur vegna jóla korta nokkuð saman og óttuðust menn þá að dagar þessarar elstu fjáröflunar Blindrafélagsins væru senn taldir. Á árinu 2012 var ákveðið að hætta að auglýsa eftir sölufólki til að ganga í hús, eingöngu yrði afgreitt til reyndra sölumanna sem selja fyrir félagið ár eftir ár. Meiri áhersla var lögð á sölu í

vefverslun félagsins og sölu til félagsmanna, bakhjarla og annarra áskrifenda með útsendingu á jólakortapökkum en alls voru sendir út um 5.000 pakkar. Sölutekjur af jólakortum jukust um rúm 9% milli ára og afkoma af sölnunni varð mun betri en árið á undan, m.a. vegna þess að kostnaður var minni vegna einföldunar á dreifingu. Óhætt er því að fullyrða að dauði jólakortamarkaðarins hafi verið stórlega ýktur.

Blindrafélagið hóf sölu á netjólakortum fyrir tveimur árum en sala þeirra hefur verið lítil. Þess ber þó að geta að stór hluti kostnaðarins við að setja upp sölukerfið fyrir rafrænu kortin á netinu var einskiptiskostnaður sem hefur allur verið greiddur. Kostnaður við sölu rafrænna korta er því óverulegur.

Þríkrossinn

Sala Þríkrossins dróst saman um 23% frá árinu á undan og var svipuð í krónutölu og árið 2010. Fyrir jólin 2011 voru settar á markaðinn fjórar gerðir af silfurkrossum en því miður hefur sala á þeim ekki náð því flugi sem vonast var eftir. Unnið er að því að markaðssetja Þríkrossinn erlendis og erum við í samstarfi við þýskan aðila um sölu þar í landi. Sá aðili hefur lagt mikla vinnu í markaðsrannsóknir og kynningar og standa vonir til að sú vinna skili árangri á næstunni.

Framlegð af sölu Þríkrossins var hlutfallslega betri en árið á undan en hún er varla viðunandi.

Verð á gulli á heimsmarkaði hefur farið hækkandi undanfarin misseri og erfitt að fylgja því með tíðum verðhækkunum á vörunni.

Þríkrosshálsmen með keðju kosta sem hér segir í netverslun Blindrafélagsins. Verðin eru með virðisaukaskatti:

	Gull	Silfur
Þríkross – stærð 1	kr. 91.260	kr. 16.990
Þríkross – stærð 2	kr. 43.284	kr. 13.750
Þríkross – stærð 3	kr. 28.284	kr. 11.749
Þríkross – stærð 4	kr. 21.281	kr. 10.050

Vegna hækkana á hráefni munu þessi verð hækka frá og með 1. mars 2013.

Príkrossinn er nú framleiddur sem hálsmen í fjórum stærðum, bæði í gulli og silfri. Einnig eru framleidd úr gulli barmmerki, eyrnalokkar, bindisnælur og nælur fyrir íslenska þjóðbúninginn. Úr silfri eru framleidd skeiðar og gafflar fyrir börn. Príkrossinn hefur verið seldur frá árinu 1989 og hefur skapað sér sess og sérstöðu á íslenskum markaði. Einnig hefur markvisst verið unnið að því að ná til erlendra ferðamanna.

Í janúar 2010 keypti Blindrafélagið höfundarréttinn og vörumerki Príkrossins af erfingjum Ásgeirs heitins Gunnarssonar en Blindrafélagið hefur átt mjög góða samvinnu við þá um sölu og markaðssetningu hans frá upphafi.

Í desember 2011 var lokið við skráningu á myndmerki Príkrossins í Evrópu-sambandinu og gildir sú skráning í öllum löndum þess.

Dagatöl

Á árinu 2011 var ákveðið að gefa út dagatal fyrir árið 2012 sem væri til einkað leiðsöguhundum fyrir blindra og sjónskerta. Hugmyndin kemur upphaflega frá blindrasamtökunum í Noregi en þar í landi er slík útgáfa þýðingarmikil fjáröflunarleið. Við ákváðum fljótt að fara eigin leiðir í útlitshönnun dagatalsins og völdum að gefa út borðdagatal með myndum af leiðsöguhundum. Dagatalið var sent út í 23.000 eintökum ásamt 1.500 króna valkröfu. Viðtökur voru betri en við þorðum að vona og þegar upp var staðið höfðu um 40% þeirra sem fengu dagatalið greitt valkröfuna.

Ákveðið var að gefa út nýtt dagatal fyrir árið 2013, einnig með myndum af

leiðsöguhundum. Upplag var heldur minna en árið á undan, eða um 18.600 eintök. Voru dagatölin send út milli jóla og nýárs ásamt 1.500 kr. valkröfu eins og árið á undan. Dagatalið er hugsað sem kynning á leiðsöguhundaverkefni Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar og verða tekjur af sölunni nýttar til verkefnisins. Hönnuður þess er Björn Westergren og ljósmyndun var í höndum Ragnars Th. Sigurðssonar.

FÉLAGSMÁLAEILD

Ráðgjafi

Ársskýrsla ráðgjafa á félagssviði fyrir starfsárið 2012-2013

Verkefni:

- Vinna með félagsmönnum og aðstandendum þeirra sem vilja og/eða þurfa að breyta einhverju í lífi sínu
- Standa vörð um réttindi og hagsmuni einstakra félagsmanna og aðstoða þá við að ná fram rétti sínum
- Fylgjast með þróun réttindamála
- Vinna að endurhæfingarmálum blindra og sjónskertra
- Vinna að rannsóknum á högum blindra og sjónskertra
- Halda utan um trúnaðarmannakerfi Blindrafélagsins, skipuleggja fundi með trúnaðarmönnum og boða til þeirra
- Umsjón með sjóðnum Blind börn á Íslandi

Vinna með félagsmönnum Blindrafélagsins

Starfshlutfall ráðgjafa á félagssviði hefur verið u.þ.b. 60% á ári undanfarin ár. Vinnutími ráðgjafa er frá kl. 9–15 frá mánudegi til fimmtudags að báðum dögum meðtöldum. Á þeim tímum er félagsmönnum velkomið að koma á skrifstofuna og tala við ráðgjafa um hvaðeina sem á bjátar án þess að skrá sig sérstaklega í viðtal. Þetta fyrirkomulag hefur gefist vel en hefur haft það í för með sér að tölur um skráð viðtöl og fjölda skjólstæðinga eru ekki eins nákvæmar og fyrr. Fyrir utan viðtöl sinnir ráðgjafi erindum í síma og með tölvuskeytum og fer töluverður tími í að sinna málum skjólstæðinga með þeim miðlum. Ráðgjafi hefur í æ ríkari

mæli getað vísað á trúnaðarmenn félagsins, t.d. hvað varðar móttöku nýrra félagsmanna. Með þessu fyrirkomulagi getur ráðgjafi á félagssviði einbeitt sér að þeim einstaklingum sem þurfa sérstakrar þjónustu við og haft tíma til þess að sinna fræðslu og samstarfi við þá aðili sem koma að málum þeirra. Á árinu 2012 tók ráðgjafi á móti 47 nýjum félagsmönnum og veitti þeim viðtöl og leiðbeiningar. Auk þess veitti ráðgjafi öðrum félagsmönnum og aðstandendum þeirra rúmlega hundrað viðtöl og margvíslega aðra aðstoð við að fóta sig í lífinu við breyttar aðstæður. Samtals eru þetta um það bil 150 viðtöl á árinu 2012.

Samstarfsaðilar

Helstu samstarfsaðilar voru stofnanir sveitarfélaga sem sjá um félagslega heimaþjónustu, liðveislu og öldrunarþjónustu, ýmsar öldrunarstofnanir, Þjónustu- og þekkingarmiðstöð blindra, sjónskertra og daufblindra einstaklinga,

Tryggingastofnun ríkisins, Velferðar-ráðuneyti, Reykjavíkurborg, Vinnu-miðlun fatlaðra, Hring sjá, systurfyrirtæki Símans Já.is, Vodafone, Tal, Þroska-hjálp og Öryrkjabandalag Íslands.

Trúnaðarmenn Blindrafélagsins

Markmið trúnaðarmanna Blindrafélagsins er að miðla af reynslu sinni og veita þannig andlegan stuðning þeim sem hafa misst eða eru að missa sjón og aðstandendum þeirra. Ennfremur að veita almennar upplýsingar um réttindi og þjónustu við blindra og sjónskerta. Trúnaðarmenn hvetja til virkrar þátttöku í samfélaginu og eru fyrirmynd hvað það varðar sem og annað í daglegu lífi. Trúnaðarmenn mæta reglulega í „Opið hús“ Blindrafélagsins og sinna þar störfum sínum við að taka á móti félagsmönnum og veita upplýsingar um hin ýmsu málefni varðandi félagsstarf og réttindi sjónskertra. Þeir hringja í alla félagsmenn að minnsta kosti tvisvar á ári til þess að fylgjast með gangi mála og veita stuðning og upplýsingar eftir þörfum. Félagsmenn Blindrafélagsins eru rúmlega 600 að tölu og eru því símtöl trúnaðarmanna hátt á annað þúsund. Trúnaðarmenn í launuðu starfi eru

Brynja Arthúrsdóttir sem jafnframt er aðaltrúnaðarmaður, Elín Bjarnadóttir, Haraldur Matthíasson og Helga Friðriksdóttir sem hóf störf sem trúnaðarmaður foreldra í byrjun árs 2013.

Miklar vonir eru bundnar við að hún geti veitt foreldrum blindra og sjónskerta barna viðeigandi stuðning og tengt starf deildarinnar betur við annað félagsstarf Blindrafélagsins. Auk þeirra eru nokkrir félagsmenn sem sinna trúnaðarmanna-störfum í sjálfböðavinnu og vinna við einstök mál í sjálfböðastarfi þegar þess er óskað. Reynslan af þessum breytingum hefur verið mjög jákvæð og margir félagsmenn hafa látið í ljós ánægju með betri tengingu við félagið og bættar upplýsingar um þá þjónustu sem í boði er fyrir félagsmenn.

Sérstakur starfsdagur trúnaðarmanna var haldinn 5. apríl 2013 en þá var trúnaðarmönnum leiðbeint um hvernig hægt væri að beita jákvæðu hugarfari til að öðlast trú á sjálfum sér og byggja upp þekkingu og styrk til þess að öðlast betra og innihaldsríkara líf. Leiðbeinandi á þessum sérstaka starfsdegi var Ásgeir Jónsson. Trúnaðarmenn voru sammála um að dagurinn hefði verið mjög lærdómsríkur og að margt af því sem fram kom myndi nýtast þeim vel í starfi.

Elín Bjarnadóttir, trúnaðarmaður við vinnu sína

Skýrsla aðgengisfulltrúa Blindrafélagsins 2012 - Byr undir báða vængi

Árið 2012 var um margt kaflaskipt hvað varðar aðgengi að rafrænum upplýsingum.

Áhersla var lögð á tækniframfarir annars vegar og kynningu á aðgengismálum og stödlum og kröfum um að lögbindingu lágmarksaðgengiskrafna hins vegar. Einnig var talsvert að gera á alþjóðavettvangi, aðallega á vegum aðgengissérfræðingahóps evrópsku blindrasamtakanna (sem heita því stutta og hnitmiðaða nafni European Blind Union Access to Information Commission).

Á fyrri hluta ársins voru gerðar úttektir á nokkrum vefsíðum opinberra stofnana jafnt sem einkafyrirtækja og tókst þar að ná fram nokkrum aðgengisumbótum, þó ekki eins miklum og undirritaður vonaðist eftir. Vinna heldur áfram með RÚV og fleiri ríkisstofnunum sem hafa gert talsvert í aðgengismálum, en þrátt fyrir ítarlegar athugasemdir við aðrar vefsíður, t.a.m. vefsíðu Akureyrarbæjar, fengust engin svör og undirtektirnar voru vægast sagt dræmar.

Undirstrikar þetta nauðsyn þess að koma lágmarksaðgengiskröfum í lög.

Í lok mars sótti aðgengisfulltrúi Blindrafélagsins, ásamt formanni, CSUN-ráðstefnuna í San Diego í Kaliforníu, en það er stærsta ráðstefna sem tengist upplýsingatækni og aðgengi fyrir fólk með fötlun.

Umfjöllun um þá ráðstefnu var sett inn á vef og póstlista Blindrafélagsins, en einnig skrifaði ég grein fyrir evrópsku blindrasamtökin, en hún birtist á vefriti samtakanna í apríl.

Á CSUN-ráðstefnunni hélt formaður Blindrafélagsins fyrirlestur um samvinnuverkefni félagsins og fyrirtækisins Ivona við þróun íslenska talgervilsins. Undir vorið fór undirritaður í viðamikla fyrirlestra- og glærुकynningarherferð í aðgengismálum, bæði fyrir vefstjóra ráðuneyta og opinbera starfsmenn, jafnt sem einkafyrirtæki sem sérhæfa sig í vefhönnun. Herferðin gekk vel og fékk góðar undirtektir, reyndar svo góðar að mér barst starfstilboð um hlutastarf og verkefnavinnu fyrir Advania, á sviði aðgengismála, bæði hvað varðar vefsíður og farsímahugbúnað.

Á sama tíma hófst tilraunaverkefni með aðilum frá Þjóðskrá og Tryggingastofnun um að uppfæra eyðublöð þar sem menn geta sent inn tilkynningar og sótt um rafræna þjónustu yfir á aðgengilegt PDF-form. Blöðunum er svo hægt að skila rafrænt í gegnum island.is eða þjónustusíður viðkomandi stofnana og einfaldast því umsóknarferlið til muna. Fyrsti afrakstur þess verkefnis leit dagsins ljós í febrúarmánuði 2013.

Þar að auki féll það í skaut undirritaðs að skrifa aðgengiskafla vefhandbókar opinberra starfsmanna nær alveg frá grunni, með dyggri aðstoð og í miklu samráði við Sigrúnu Þorsteinsdóttur, vefaðgengissérfræðing hjá Sjá.

Þótt engin hagsmunatengsl séu milli mín og Sigrúnar hefur samstarf okkar að aðgengismálum almennt gengið afar vel, og kann ég henni miklar þakkir fyrir frábæra frammistöðu, mikinn stuðning og einstaklega gott samstarf, bæði á árinu 2012 og í raun á fyrri árum, þó svo að við höfum aldrei hist.

Því miður fór seinni hluti ársins 2012 að miklu leyti í harða baráttu mína við illkynja æxli sem undirritaður greindist með í júlímánuði og voru því afköstin að mörgu leyti ekki eftir áætlun. Þess má þó geta að meðferðin gekk vel og myndatökur frá desembermánuði gefa til kynna að meðferðin hafi tekist að öllu leyti og málinu sé lokið.

Þó sátu menn alls ekki auðum höndum.

Talsverð vinna fór í prófanir, athugasemdir og aðra verkefnavinnu við gerð íslenska talgervilsins en hluti af henni lítur reyndar ekki dagsins ljós fyrr enn í næstu uppfærslu hugbúnaðarins vorið 2013.

Í október vannst svo mikill sigur í aðgengismálum þegar ríkisstjórn Íslands

gaf út yfirlýsingu þess efnis að vefir opinberra stofnana á Íslandi skyldu uppfylla aðgengiskröfur AA-stigs alþjóðlega vefaðgengisstaðalsins (Web Content Accessibility Guidelines) frá og með 1. janúar 2015.

Augljóst má telja að kynningarherferðin á vormánuðum hafi átt drjúgan þátt í þessari ákvörðun og stefnuyfirlýsingu. Í sama mánuði var gefin út uppfærð vefhandbók opinberra starfsmanna þar sem aðgengismál fengu meiri áherslur og uppfærði kaflinn var birtur. Þar var einnig, í fyrsta sinn, settur inn undirkaflur um aðgengi rafrænna skjala sem undirritaður skilaði inn.

Á síðustu mánuðum ársins fór talsverð vinna í ályktanagerð fyrir evrópsku blindrasamtökin en þau skila inn álitum um evrópska aðgengistilskipun sem vonast er til að taki gildi á árinu 2015 eða 2016.

Undirritaður er nú orðinn verkefnastjóri undirhóps um vefaðgengi og aðgengi að samfélagsmiðlum á vegum samtakanna.

Því má að mörgu leyti segja að árið 2012 hafi verið árangursríkt ár í heimi aðgengismála, þó að heilsufar undirritaðs hafi því miður hægt allnokkuð áframþróuninni. Allt bendir til þess að árið 2013 verði gott ár og að mörg

verkefni ársins 2012 muni skila afrakstri á þessu ári. Að sjálfsögðu verður nánar fjallað um árið 2013 í næsta yfirliti aðgengisfulltrúa, svo ég bið ykkur að bíða spennt.

Birkir Rúnar Gunnarsson

Ferilfræðilegt aðgengi

Stjórn Blindrafélagsins ákvað snemma árs 2012 að leggja áherslu á ferilfræðilegt aðgengi, þ.e.a.s. aðgengi í raunheimi. Mat stjórnar var að aðgengi blindra og sjónskertra hefði jafnvel versnað á undanförunum árum og það þyrfti að auka meðvitund yfirvalda og þeirra sem færu með skipulagsvald. Átakið fór af stað undir nafninu „Frá Hlemmi að Alþingi“ og var hugmyndin sú að með því að tryggja aðgengi á þessari aðalgönguleið höfuðborgarinnar mætti vekja athygli á þeim vanda sem blindir og sjónskertir glíma við. Ég var ráðin sem ferilfræðilegur aðgengisfulltrúi í 25% starf og hófst strax handa við að safna samstarfsaðilum og kynna átakið fyrir þeim. Þar á meðal voru Reykjavíkurborg, Miðborgin okkar, Mannvirkjastofnun og Umferðarstofa. Fyrsta skrefið var frumúttekt á leiðinni og var hún gerð í samstarfi við bekk í Kvennaskóla Reykjavíkur á góðgerðadaginn þar sem nemendur fóru leiðina og reyndu eftir bestu getu að skilgreina helsta vandann.

Úr þessu var svo unnin markmiða-áætlun þar sem helstu markmið voru skilgreind:

- Skilti á gangvegi.
- Skortur á hljóðmerkjum og lélegt aðgengi til þess að komast heill yfir götur.
- Umferð hjóla og rafskutla.
- Ómerktar hindranir, þrep, veggir og holur.
- Merkingar, húsanúmer, götuskilti.
- Bifreiðar sem lagt hefur verið upp á gangstétt.

Þegar talað er um aðgengi fatlaðra er oftast litið á hjólastólaaðgengi og svo virtist sem aðgengi blindra og sjónskertra hefði gleymst. Sums staðar hefur gott hjólastólaaðgengi bitnað á aðgengi blindra. Það var því mikilvægt að breikka staðalímynd fólks af fötludum einstaklingi.

Um sumarið bættist svo við átakið þegar Skytturnar þrjár hófu störf fyrir félagið og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðina og Halldór Sævar sem ábyrgðarmaður. Ég kynnti aðgengisátakið fyrir Skyttunum og það regluverk sem hægt

er að nýta sér við úttektir og breytingar. Þær gripu boltann á lofti og unnu þrekvirki í úttekt og kynningu á aðgengismálum.

Haldin var ráðstefna um aðgengi á degi Hvíta stafsins í húsi Blindrafélagsins. Ráðstefnan markar lok aðgengisátaksins. Það var vel mætt og fengu félagsmenn að heyra niðurstöður og ræða við þá sem taka ákvarðanir í skipulagsmálum.

Eftir að skýrslu Skyttanna var skilað til umhverfis- og samgönguráðs var hún sett í ferli innan borgarinnar og sá óskalisti sem Skyttarnar lögðu fram var yfirfarin af verkefnastjóra hjá borginni sem skilaði svo aftur skýrslu til ráðsins. Niðurstöður úr henni voru svo á fundi ráðsins samþykktar og á að framkvæma þær á árinu. Þar að auki virðist ný stefna um þarfagreiningar gera það að verkum að hagsmunafélög fatlaðra verða tekin

með strax í upphafi. Þannig vorum við spurð áhlits um breytingar á Klapparstíg og í sundlauginni í Laugardal. Helsti árangur átaksins hefur verið aukin vitneskja um þarfir blindra og sjónskertra, vitneskja um þau ferli sem þurfa að vera til staðar og ábyrgðarhlutverk mismunandi aðila. Einnig hefur Blindrafélagið eignast samstarfsaðila og sambönd sem nýtast vel í framtíðarbaráttu fyrir betra aðgengi fyrir fatlaða.

Rósa María Hjörvar,
ferilfræðilegur aðgengisfulltrúi

Skýrsla alþjóðafulltrúa

Blindrafélagið tekur virkan þátt í samstarfi norrænna blindrasamtaka í tveim nefndum. NSK er samstarfsnefnd norrænna blindrasamtaka og NKK er kvennanefnd þeirra. Á árunum 2012 og 2013 gegndi Ísland formennsku í báðum nefndunum. Árlega eru haldnir tveir fundir og reyna NSK og NKK að halda að minnsta kosti einn sameiginlegan fund á ári. Fyrri NSK-fundurinn var að þessu sinni haldinn í Þórshöfn í

Færeyjum í september 2012 og var Færeyingum boðið að taka þátt í starfinu í fyrsta sinn.

Fyrri NKK-fundurinn var haldinn í Hurdal center í Noregi í lok nóvember 2012 í tengslum við norræna kvennaráðstefnu, sá síðari í Almåsa í Svíþjóð í mars 2013.

Norræn kvennaráðstefna er haldin á tveggja ára fresti. Meginþema kvennaráðstefnunnar að þessu sinni var for-

varnir gegn ofbeldi gegn sjónskertum konum. Ráðstefnuna sóttu rúmlega 30 konur frá öllum norrænu löndunum, fjórar konur frá Íslandi. Ráðstefnan ályktaði m.a. að öll blindrasamtökin ættu að búa til viðbragsáætlun fyrir kynferðislegt áreiti og ofbeldi.

Blindrafélagið á einnig aðild að European Blind Union (EBU), World Blind Union (WBU) og Retina International (RI) og fylgist með starfi á þessum vettvangi.

Undirrituð tók við starfi alþjóða- og deildarfulltrúa Blindrafélagsins í janúar

2013. Í starfinu felast samskipti við fyrirnefnd samtök, skipulagning funda og aðstoð við deildir félagsins.

Marjakaisa Matthíasson, alþjóðafulltrúi

Ársskýrsla kynningarfulltrúa árið 2013

Starfssvið kynningarfulltrúa er að heimsækja skóla og stofnanir og veita fræðslu um áhrif blindu og sjónskerðingar á fólk og leiðbeina um umgengni við fólk sem þannig er ástatt fyrir. Fjallað er um hvíta stafinn, leiðsöguhunda, punktaletur og einnig eru sýnd ýmis hjálpartæki. Ef tími og aðstæður leyfa er sýnd stutt kvikmynd með Rádíusbræðrum þar sem þeir sýna hvernig á EKKI að koma fram við blint og sjónskert fólk.

Á árinu heimsótti kynningarfulltrúi reglulega Ökuskólann í Mjódd með fræðslu fyrir verðandi leigubílstjóra. Farið var í nokkra grunnskóla á höfuðborgarsvæðinu og spjallað við nemendur í 8., 9. eða 10. bekk.

Ennfremur hélt kynningarfulltrúi fyrirlestra fyrir starfsfólk í heimaþjónustu hjá Reykjavíkurborg, Félag eldri borgara í Garðabæ og Kiwanis-konur í Reykjavík.

Brynja Arthúrsdóttir, kynningarfulltrúi Blindrafélagsins

Rekstur fasteigna

Á árinu 2012 var um 4,6 millj. kr. varið til viðhalds Hamrahlíðar 17. Þeim fjármunum var að mestu varið í almennt viðhald. Ein íbúð var verulega lagfærð auk endurbóta á öðrum. Lagfæringar áttu sér einnig stað á atvinnuhúsnæði, einkum á 5. hæð.

Hamrahlíð 17 - viðbygging

Í desember 2011 hófust framkvæmdir við viðbyggingu við Hamrahlíð 17 sem felast í því að hækka tengibyggunguna, sem tengir álmur hússins, um þrjár hæðir þannig að hún verði alls fjórar hæðir. Alls er þetta 239,6 m² stækkun á húsinu sem verður eftir stækkunina alls 4.314,6 m² eða 13.011,7 m³. Lokið var við að steypa viðbygginguna í maí 2012 og í september var ný félagsaðstaða tekin í notkun á 2. hæð en þar er nýr 45 m² fundarsalur stjórnar sem tekur 18 manns í sæti. Einnig hefur nýtt tölvuver verið innréttað á hæðinni en þar er góð kennsluástaða fyrir 4–5 einstaklinga. Jafnhliða þessu var samkomusalur félagsins tekinn í gegn. Einnig var mat-salurinn endurnýjaður og anddyrið á 2. hæð endurskipulagt. Innréttuð voru ný salerni og húsgagna-geymslu komið fyrir inni í samkomusalnum. Þannig hefur öll félagsaðstaða Blindrafélagsins verið endurnýjuð, bæði hvað varðar gólfefni, gardínur, húsgögn og tæki. Framkvæmdum við þessar endurbætur var að mestu lokið þegar vetrarstarf félagsins hófst í september 2012.

Ákveðið var síðan að hin endurbætta og nýja félagsaðstaða á 2. hæð skyldi framvegis nefnast „Félagsheimili Blindrafélagsins“ og var skilti sett upp við innganginn sem afmarkaði svæðið. Í apríl 2013 standa yfir innréttingar á nýrri íbúð á 4. hæð viðbyggingarinnar og verður hún tilbúin seinna á árinu. Á 3. hæð er einnig verið að innrétta samsvarandi húsnæði og þar verður bæði mögulegt að innrétta íbúð og nýta það til félagsstarfsemi.

Byggingarkostnaður

Í árslok 2012 var kostnaður vegna viðbyggingarinnar kominn í 45,4 millj. kr. og er allur greiddur kostnaður inni í þeirri tölu, þ.m.t. gatnagerðargjöld og hönnun. Fermetraverðið er um 190.000 kr. Kostnaðaráætlun gerði ráð fyrir að viðbyggingin kostaði tilbúin undir tréverk 47 millj. kr. Raunkostnaður hefur því reynst vera 3,5% undir samþykktri kostnaðaráætlun.

Þessu til viðbótar var reist skyggni við innganginn inn í húsið á 2. hæð.

Kostnaður við skyggnið var um 1,7 millj. kr. Heildarkostnaður við lagfæringar og endurnýjun á félagsaðstöðu Blindrafélagsins á 2. hæð var um 18,4 millj. kr. Þeim framkvæmdum var að fullu lokið á árinu 2012.

Blindrafélagið fjármagnaði allar áður-nefndar framkvæmdir með eigin fé að undanskilinni skammtímafjármögnun milli mánaða.

Um árabíl hefur Ólafur Þór Jónsson rekið nuddstofu í Hamrahlíð 17. Hér er hann að störfum.

Útleiga og nýting íbúða

Allar íbúðir í húsinu voru í útleigu í árslok 2012 og á árinu flutti einn nýr leigjandi í húsið. Í húsinu eru einnig leigðar út tvær gestaíbúðir og eitt gestaherbergi. Nýting þeirra árið 2012 var sem hér segir:

Íbúð 401 (gestaíbúð/endurhæfingaríbúð): 51%

Íbúð 309 (gestaíbúð): 41%

Íbúð 404 (gestaherbergi): 29%

Stigahlíð 71

Blindrafélagið á einbýlishúsið að Stigahlíð 71 sem hefur verið leigt Reykjavíkurborg undanfarin ár til reksturs Sambýlisins að Stigahlíð 71 þar sem blindir og sjónskertir einstaklingar eru í meirihluta íbúa.

FÉLAGSSTARFIÐ

Opið hús

Opið hús er fastur liður í félagslífi Blindrafélagsins og er ávallt vel sótt. Opið hús er ætlað öllum þeim sem vilja koma og skemmta sér í góðum félagskap og eiga samverustundir með skemmtilegu fólki. Þar eiga menn góðar stundir saman, njóta þess sem boðið er upp á í söng, upplestri, tónlist og öðru því sem á dagskrá kann að vera. Reyndin hefur verið sú að stærstur hluti gesta Opna hússins er eldra fólk, en þó mætir þangað fólk á ýmsum aldri. Opið hús var með hefðbundnu sniði síðastliðið starfsár líkt og undanfarin ár, á þriðjudögum og fimmtudögum hófst það kl. 13 og stóð til kl. 15.

Umsjónarmenn Opna hússins voru Jón Júlíusson, Guðrún Ásmundsdóttir, Jónína H. Jónsdóttir, Edda Karlsdóttir, Hlynur Þór Agnarsson, Guðjón Skúlason og Anna Sigríður Helgadóttir. Undirrituð hafði yfirumsjón og sá um að samræma dagskrá. Síðastliðið ár hefur aðsókn að Opna húsi á þriðjudögum og fimmtudögum verið að meðaltali nálægt 33 manns. Opið hús fór í tvær dagsferðir síðastliðið vor, sú fyrri var farin að Skógum undir Eyjafjöllum með viðkomu í Þorsteinslundi Erlingssonar í Fljótshlíð þar sem var sungið og stiginn dans í heiðríku blíðskaparveðri. Snæddur var kvöldverður í Rauða húsinu í bakaleiðinni.

Hin ferðin var farin um miðjan júní að Slakka í Biskupstungum með viðkomu að Borg í Grímsnesi. Enn lék veðrið við okkur og var sungið og dansað undir berum himni við undirleik Sigmundar Júlíussonar og síðan snæddur kvöldverður. Haustið var farin fyrri hluta

nóvember. Farið var gegnum Selfoss, niður Gaulverjabæjarhrepp, drukkið síðdegiskaffi á Eyrarbakka, þá var ferðinni heitið í Strandarkirkju þar sem séra Baldur Kristjánsson sagði gestum sögu staðarins. Þá var ekið til Grindavíkur og snæddur þar kvöldverður.

Jóna Gísladóttir dansar við Jón Hjartarson, leikara

Frá jólagleði Opins húss 22. des. 2012: Kjartan Ásmundsson tekur lagið með Baggalúti

Þórunn Guðnadóttir og Páll Jónsson í Opnu húsi

Opið hús á laugardögum

Áttunda starfsár Opna hússins á laugardögum hófst haustið 2012, en starfsemi þess hefur notið meiri vinsælda með hverju árinu.

Opið hús á laugardögum er haldið að jafnaði á fimm vikna fresti frá september til júní ár hvert. Dagskráin hefst kl. 11 með fyrirlestri í hvert skipti. Leitast er við að hann sé bæði fræðandi og skemmtilegur. Kl. 12 er framreiddur heitur matur. Eftir matarhlé leika listamenn tónlist til kl. 14.

Í vetur hafa margir góðir fyrirlesarar glatt gesti. Má þar nefna Gísla Helgason, ritstjóra Valinna greina, Hafdís Tryggvadóttur daufblindraráðgjafa, Þorkel Jóhann Steindal æskulýðsfulltrúa, Þorvald Friðriksson fornleifafræðing og fréttamann og Guðna

Ágústsson fyrrum ráðherra. Þá hafa margir góðir tónlistarmenn spilað og sungið fyrir gesti, hljómsveitin Bagga-lútur, Hinsegin kórinn og Hugsjónafólkið. Umsjónarmaður Opna hússins á laugardögum er Steinunn Hákonardóttir, félagsmálafulltrúi Blindrafélagsins.

Steinunn Hákonardóttir, félagsmálafulltrúi

Bókmenntaklúbburinn

Bókmenntaklúbburinn blómstraði sem aldrei fyrr í vetur. Hópurinn hittist tvisvar í mánuði frá september fram í maí og voru lesnar saman níu bækur. Félagar í klúbbnum eru á ýmsum aldri með ólíkar skoðanir og voru oft fjörugar umræður og skoðanaskipti um bækurnar og allir tjáðu sitt álit. Sem fyrri ár naut bókmenntaklúbburinn

frábærrar þjónustu frá Blindrabókasafni Íslands en síðastliðna vetur hefur Hulda Pétursdóttir, starfsmaður á safninu, alfarið séð um útlán til bókmenntaklúbbsins. Þökkum við klúbbfélagar Huldu fyrir einstaka lipurð og ljúfmennsku og einnig fyrir góðar hugmyndir og ábendingar um bækur.

Brynja Arthúrsdóttir

Ferða- og útivistarnefnd

Núverandi ferðanefnd hefur starfað frá síðasta hausti. Reynt var að bjóða ferð til Akureyrar en ekki var nægileg

þátttaka þannig að það er engin skýrsla frá ferða- og útivistarnefnd að sinni.

Halldór Sævar Guðbergsson,
formaður nefndarinnar

Guðfinnur Karlsson, Eypór Kamban Þrastarson og Hlynur Þór Agnarsson taka lagið

Skemmtinefnd

Skemmtinefnd veturinn 2012-2013 skipuðu þau Hlynur Þór Agnarsson, Eypór Kamban Þrastarson, Arnheiður Björnsdóttir og Dagný Kristmannsdóttir. Hefðbundnir viðburðir voru á sínum

stað, þ.e. jólahlaðborð og þorrablót, en einnig voru fleiri liðir á dagskrá.

Skemmtikvöld eða „pöbbakvöld“ eins og þau voru gjarnan kölluð voru tvö talsins. Annað þeirra var haldið 8.

stað, þ.e. jólahlaðborð og þorrablót, en einnig voru fleiri liðir á dagskrá.

Skemmtikvöld eða „pöbbakvöld“ eins og þau voru gjarnan kölluð voru tvö talsins. Annað þeirra var haldið 8. nóvember að loknum félagsfundum og gekk vonum fram. Seldar voru pizzur eftir fundinn og barinn opinn fyrir þá sem vildu. Dagur Sigurðsson trúbador mætti á svæðið og heillaði viðstadda með gítarleik og söng.

Seinna skemmtikvöldið hefur ekki verið haldið þegar þessi skýrsla er skrifuð en það er á dagskrá 11. maí, að loknum aðalfundi. Hljómsveitin The Visionaries mun þar leika ljúfa tóna og koma mannskapnum í stuð fyrir sumarið en þá hljómsveit skipa fjórir félagsmenn, þau Hlynur Þór Agnarsson, Gísli Helgason, Haraldur G. Hjálmarsson og Rósa Ragnarsdóttir.

Jólahlaðborð Blindrafélagsins var haldið í salnum í Hamrahlíð 17 föstudaginn 7. desember. Maturinn kom frá góðvini okkar Stefáni eins og svo oft áður. Veislustjóri var Helgi Hjörvar og fór hann á kostum og um tónlist sá Ástvaldur Traustason. Ástvaldur lék meðal annars undurfallega á harmónikku sem vakti mikla lukku. Auk þeirra kom Ari Eldjárn til okkar og var með uppistand og Þóra Sif Svansdóttir söng nokkur lög við undirleik Ástvalds. Segja má að kvöldið hafi gengið vonum fram og voru um 100 manns þarna

saman komin í góðu yfirlæti.

Þorrablót Blindrafélagsins var haldið með pompi og prakt laugar-daginn 9. febrúar í salnum í Hamrahlíð 17 og sóttu um 110 manns þann viðburð. Í þetta sinn kom maturinn frá Múlakaffi og vakti mikla lukku meðal viðstaddra. Hefðbundinn þorramatur var í boði sem og úrræði fyrir þá sem ekki voru eins hrifnir af súrmatnum. Veislustjóri var þingmaðurinn Róbert Marshall og um tónlist sá Ásgeir Ásgeirsson gítarleikari sem lék fyrir okkur ljúfan djass auk seiðandi suðrænnar tónlistar, nánar tiltekið frá Grikklandi. Þorsteinn Guðmundsson kom og var með uppistand og þau Eyþór Kamban Þrastarson og Bryndís Snæbjörnsdóttir fóru með minni karla og kvenna. Allir tóku vel undir í fjöldasöng og að lokinni hefðbundinni dagskrá kláraði Pétur Örn Guðmundsson kvöldið, söng og lék fyrir dansi.

Ferð í Bjórskóla Ölgerðarinnar Það var frækinn 16 manna hópur sem skellti sér á námsbekk í Bjórskóla Ölgerðarinnar föstudaginn 22. mars. Þar var fræðst um bjór, bjórgerð, sögu bjórs og að sjálfsögðu var boðið upp á bjór og nóg af honum auk þess sem bragðað var á ýmsum tegundum og fjölbrigðum af þessum vinsæla drykk. Að sögn viðstaddra var stemmingin mjög góð og menn og konur sátu með kvöldið.

***Hópfærð á Dark Side of the Moon
heiðurstónleika***

Skemmtinefndin stóð í samstarfi við Kristín Halldór Einarsson formann fyrir hópfærð á heiðurstónleika Dark Side of the Moon plötunnar sem Pink Floyd sendi frá sér fyrir 40 árum. 5-10 manns sóttu tónleikana frá félaginu í troðfullum Eldborgarsal Hörpu laugardagskvöldið 20. apríl 2012.

Skemmtinefndin vill þakka kærlega öllum þeim félagsmönnum sem sóttu eða tóku þátt í viðburðum á vegum nefndarinnar veturinn 2012-2013 og auk þess starfsmönnum félagsins og öllum þeim sem komu að viðburðum á okkar vegum.

Hlynur Þór Agnarsson, formaður skemmtinefndar

Tómstundanefnd

Tómstundanefnd stóð fyrir fjórum bingóum og þremur handavinnunám-skeiðum á starfsárinu sem er að líða. Reynt var að koma saman þrjónahópi sem gæti orðið að reglulegum samverustundum fyrir handavinnufólk en skráningin gekk ekki sem skyldi að

þessu sinni. Áformað er að reyna aftur að stofna þrjónahóp á nýju ári.

**f.h. tómstundanefndar,
Elín Bjarnadóttir, Harpa Völundardóttir
og Margrét Guðný Hannesdóttir**

Valdar greinar, 37. árgangur 2012, ársskýrsla

Árið 2012 komu út 23 tölublöð af Völdum greinum. Heildartími: 96 klst. og 47 mínútur. Þar af var lestur úr dagblöðum og vefmiðlum um 63 klst. Lestur úr dagblöðum hefur rúmlega tvöfaldast frá því sem áður var og auk þess hefur lestur úr vefmiðlum bæst við. Efni frá Blindrafélaginu og ýmsum aðilum sem tengjast málaflokknum var um 33 klst. Sem fyrr er lögð áhersla á að birta efni úr blöðum og vefmiðlum sem ekki birtist annars staðar en jafnframt því er leitast við að gera málefnum blindra og sjónskertra góð skil eftir því sem tök

eru á. Árið 2012 varð bylting í fjölmiðlun fyrir blint og sjónskert fólk. Með tilkomu vefvarps Blindrafélagsins gefast aukin tækifæri til miðlunar upplýsinga jafnóðum og þær birtast.

„Valdar greinar“ hafa verið á vefvarpinu síðan 6. júlí 2012 og jafnframt eru þær birtar á heimasíðu Blindrafélagsins og fjölfaldaðar á geisladiskum. Valdar greinar eru gefnar út á daisy-formi sem gefur lesendum aukna möguleika á að skipta löngum greinum niður í kafla þannig að auðvelt er að fletta á milli undirkafla í greinum eða því efni sem

birtist hverju sinni. Lögð hefur verið meiri áhersla á að birta ýmislegt efni svo sem af fundum Blindrafélagsins, alls kyns uppákomum og ráðstefnum, sem varða málefni fatlaðra. Einnig skipa viðtöl við félagsfólk stóran sess á Völdum greinum. Þar greinir fólk frá lífshlaupi sínu og miðlar af margþættri reynslu, t.d. af sjónskerðingu.

Frá og með upphafi þessa árs, 2013, hefur undirritaður séð um að miðla tilkynningum og fréttum frá Blindrafélaginu inn á vefvarpið. Enn og aftur skal það áréttað að deildir félagsins ættu að nýta Valdar greinar meira en gert er því að með aukinni tækni er auðvelt að koma efni á framfæri og gera það skemmtilega áheyrilegt.

Þannig verða Valdar greinar sem fyrr

lifandi tengiliður Blindrafélagsins við félagsmenn sína.

Pórunn Hjartardóttir er sem fyrr aðallesi á Völdum greinum. Auk okkar hafa félagsmálafulltrúi og formaður Blindrafélagsins komið að útgáfunni. Ég hef átt sem fyrr mjög gott samstarf við félagsfólk Blindrafélagsins. Það bendir á ýmislegt sem mætti birtast á Völdum greinum. Eins hafa samskipti við Þjónustu- og þekkingarmiðstöðina og Hljóðbókasafn Íslands, áður Blindrabókasafn, verið með ágætum.

Ég þakka starfsmönnum og félagsfólki góða samvinnu og samskipti. Það er mér ljúft að starfa sem ritstjóri Valinna greina.

Gísli Helgason, ritstjóri

STARFSEMI DEILDA FÉLAGSINS

Foreldradeild

Fyrsti viðburður ársins 2012 hjá foreldradeildinni var heimsókn í sæl-gætisgerðina Freyju í tengslum við öskudaginn en Freyja hefur undanfarin ár styrkt sjóðinn Blind börn á Íslandi með ágóðanum af sölu á öskudagsnammi til fyrirtækja (sjá myndir: http://www.mbl.is/frettir/innlent/2012/02/21/heimsokn_i_saelgaetisgerd/). 17. mars var svo haldið Páskabingó hjá foreldradeildinni og heppnaðist það mjög vel. Mæting var góð og gáfu fjöl-

mörg fyrirtæki glæsilega vinninga sem glöddu þátttakendur.

Í ágúst var Reykjavíkumaraþonið hlaupið. Nokkrir aðilar hlupu til styrktar sjóðnum Blind börn á Íslandi og endaði það svo að sjóðurinn var meðal þeirra góðgerðarfélaga sem mestu fé var heitið á í Reykjavíkumaraþoninu sem var vel. 14. október hélt foreldradeildin sundlaugarpartý þar sem allir hittust í Álftaneslaug og kíktu svo í pizzu saman.

Mæting var fín og skemmtu krakkarnir sér vel og líka þeir fullorðnu sem laumuðu sér í öldulaugina.

Aðventuskemmtunin var góð að vanda með skemmtilegu föndri og frábærri skemmtun frá Magna og jólasveininum. Mætingin var góð að venju.

Foreldradeildin hefur oft haft sig meira í frammi en á móti kemur að myndast hefur ágætur samræðugrundvöllur á Facebook-síðu deildarinnar þar sem nýir meðlimir hafa getað kynnt sig og kynnst lauslega þeim sem lengur hafa tekið þátt. Meðlimir eru ósmeykir við að leita ráða hjá hinum varðandi hin

margvíslegustu málefni. Fulltrúar og starfsmenn Blindrafélagsins hafa einnig gott aðgengi að félagsmönnum úr foreldradeild og er þetta góður vettvangur til að miðla þekkingu og áhugaverðu efni auk þess sem það heldur lífi í starfinu þegar langt er milli hefðbundinna viðburða.

Í apríl er áætlað að halda aðalfund foreldradeildar þar sem ný stjórn verður valin og drög lögð að spennandi starfi næsta árið.

Páll Guðbrandsson, formaður foreldradeildar

Kvennadeild

Í stjórn kvennadeildar starfsárið 2012-2013 hafa setið: Rósa Ragnarsdóttir formaður, Arnheiður Björnsdóttir, Bryndís Snæbjörnsdóttir og Marjakaisa Matthíasson.

Kvennadeild var með tvö fræðslukvöld haustið 2012. Það fyrra var haldið í október og var þar fjallað um ýmis ráð við heimilishald. Var það vel sótt af bæði konum og körlum. Rósa Ragnarsdóttir, formaður kvennadeildar og Margrét Sigfúsdóttir sáu um fræðsluna.

Síðara fræðslukvöldið var haldið í nóvember og þema þess var jafningjafræðsla í tæknimálum. Fólk mætti á fundinn með fartölvur og farsíma sína og fékk aðstoð við ýmis tæknivandamál. Kvennadeild hefur tekið þátt í norrænu

kvennasamstarfi innan blindrasamtakanna. Ísland fer með formennsku í NKK-nefndinni fyrir starfsárið 2012-2013. Frá þessu samstarfi er sagt í skýrslu alþjóða-fulltrúa. Sú umræða hefur farið fram í stjórn kvennadeildarinnar hvort þörf sé á sérstakri kvennadeild innan félagsins. Fundur um framtíð deildarinnar var auglýstur og var hann haldinn 19. febrúar 2013. Á fundinn mættu Rósa Ragnarsdóttir og Marjakaisa Matthíasson en aðrir stjórnarmenn höfðu boðað forföll. Stjórn Blindrafélagsins tók á fundi sínum ákvörðun um að leggja deildina niður og stofna jafnréttisnefnd.

f.h. kvennadeildar, Marjakaisa Matthíasson

Norðurlandsdeild

Fyrsti fundur ársins var þorrafundur sem haldinn var 5. febrúar. Að jafnaði mæta 15-25 manns á þessa árlegu fundi. Maturinn kom frá Bautanum og smakkaðist ágætlega. Jónas Þór Jónasson söngvari flutti nokkur lög við undirleik Pálma Stefánssonar og allir fóru saddir og ánægðir heim.

Þann 18. mars var haldið bingó. Aðalvinningurinn var 15.000 kr. gjafabréf á Glerártorg en einnig glæsileg páskaegg frá Kólus og ýmsir aðrir vinningar.

Bingóstjóri var Rafn Sveinsson og boðið var upp á veitingar.

Eftir ágætt sumar var boðað til fyrsta fundar vetrarins 26. september þar sem Guðmundur Viggósson augnlæknir flutti erindi um augnsjúkdóma sem herja á

aldrað fólk og meðferðir við þeim.

Fulltrúar sem starfa við öldrunarþjónustu hjá Akureyrarbæ mættu á fundinn. Fundur var haldinn 12.

nóvember þar sem rætt var um hljóðmerki við umferðarljós á Akureyri.

Kynning fór fram á nýja talgervlinum með Dóru og Karli og þá var einnig

kynning á vefvarpinu. Jólafundur Norðurlandsdeildar var haldinn 9.

desember. Eins og verið hafði kom

maturinn frá Bautanum. Séra Arna Ýrr Sigurðardóttir flutti jólahugvekju og

systurnar Birgitta Líf og Erla Ruth

Gunnarsdætur sungu nokkur lög við

undirleik Reynis Schiöth.

Ekki var fleira markvert gert á árinu.

Pálmi Stefánsson, formaður

RP-deild (Retina Ísland)

Stjórn RP-deildarinnar skipa Sigþór U. Hallfreðsson formaður, Kristinn Halldór Einarsson gjaldkeri, Guðrún Skúladóttir ritari og Alexander Hrafnkelsson og Elín Bjarnadóttir meðstjórnendur.

Í júlí var aðalfundur Retina International haldinn í Hamborg í Þýskalandi.

Fulltrúar Retina Ísland sátu þann fund og nú í fyrsta skipti sem fullgildir meðlimir að samtökunum. Retina International eru alþjóðleg samtök sem teygja sig nú orðið um allan heim og til margra og ólíkra landa. Markmið samtakanna er að vekja athygli á augnsjúkdómum sem tengjast sjónhimmunni og hvetja til rannsókna þeim tengdum. Samtökin

leggja mikið upp úr að leiða saman vísindamenn frá ólíkum heimshornum og stuðla þannig að auknum kynnum, betra upplýsingaflæði og meiri árangri í rannsóknum og meðferðartilraunum.

Í þessu skyni stendur Retina International m.a. fyrir reglulegum ráðstefnum þar sem fremstu vísindamenn heimsins segja frá rannsóknum sínum á sviði augnsjúkdóma og augnlækninga sem tengjast sjónhimmunni.

Til gamans má einnig nefna að kínversku Retina-samtökin sóttu þingið að þessu sinni sem áheyrnarfulltrúar og verða væntanlega fullgildir meðlimir á næsta þingi sem haldið verður í París

að ári liðnu. Þá fjölgar umtalsvert fólkinu sem stendur að baki Retina International því að í kínversku samtökunum eru yfir 400.000 meðlimir. Í lok ágúst sóttu fulltrúar Retina Ísland ársfund norrænu RP-samtakanna sem að þessu sinni var haldinn í Finnlandi. Ársfundurinn var eins og undanfarin ár haldinn á sama tíma og norræna augnlæknaþingið og var þar haldið sérstakt RP-symposium í samráði við augnlæknana. Þetta fyrirkomulag hefur reynst vel og er eindreginn áhugi á að halda því áfram en það var að frumkvæði íslensku RP-deildarinnar og Blindrafélagsins sem þetta fyrirkomulag var reynt í fyrsta skipti þegar augnlæknaþingið var hér í Reykjavík 2010. Í október var haldinn opinn fræðslufundur þar sem sagt var frá því helsta sem fram kom á Retina International ráðstefnunni og einnig var sýnd ný mynd um „Usher syndrom“ sem sænsku samtökin hafa látið gera. Í mars stóð Retina Ísland fyrir opnum fræðslufundi þar sem Margrét Bárðardóttir sálfræðingur fjallaði um „Mind fullness“ eða núvitund eins og hugtakið

hefur verið kallað á íslensku. Núvitund má segja að sé eins konar hugleiðslutækni sem snýst um að vera opinn og vakandi fyrir líðandi stund og að láta sér líða vel hér og nú í þeim aðstæðum sem maður er í hverju sinni. Í þessari aðferðafræði er blandað saman gömlum austrænum hugræktarfræðum og nútímasálfræði með ákaflega frjóum og árangursríkum hætti. Með haustinu er fyrirhugað að standa fyrir námskeiði um núvitund fyrir áhugasama félagsmenn.

Á síðasta starfsári hefur deildin sem fyrr staðið af og til fyrir óformlegum fundum með það að markmiði að hittast og spjalla saman á óformlegum nótum og miðla reynslu hver til annars. Einnig hefur þetta verið vettvangur til að ná til þeirra sem eru með RP en eru ekki orðnir félagar í Blindrafélaginu. Þessir óformlegu fundir ganga undir nafninu „RP-hittingur“ og hafa ýmist verið haldnir á kaffihúsum eða í Hamrahlíðinni.

Sigpór U. Hallfreðsson,
formaður RP-deildar

Suðurlandsdeild

Vetrarstarfið hófst með fundi sem haldinn var mánudaginn 24. september kl. 16. Fundurinn var að vanda haldinn í sal Rauða krossins að Eyravegi 23 á Selfossi.

Ákveðið var að fundir yrðu haldnir síðasta mánudag í hverjum mánuði fram til áramóta, að undanteknum desember

en þá er venja að félagsfólk fari saman út að borða.

Ráðgert var að fá Guðmund Viggósson augnlækni á næsta fund með fræðsluerindi og hann kom síðan til okkar á fund þann 29. október. Var erindi hans vel tekið.

Á næsta fundi 26. nóvember var ákveðið að fara saman á veitingastaðinn Menam til sameiginlegs kvöldverðar. Öllum var heimilt að taka með sér gesti. Það var gert í byrjun desember.

Aðalfundur Suðurlandsdeildar 2013 var haldinn 28. janúar kl. 16. Á fundinum var kosin þriggja manna stjórn, svo skipuð:

Formaður: Ingibjörg Sigtryggisdóttir, Selfossi.

Meðstjórnendur: Erla Jakobsdóttir, Selfossi, og Gunnlaug S. Antonsdóttir, Hveragerði.

Gjaldkeri: Ragnar R. Magnússon, Selfossi.

Á fundinum var vakin athygli á að reynslusamningur um ferðþjónustu í Reykjavík fyrir blinda og sjónskerta í Árborg rann út um sl. áramót.

Fundarmönnum var síðan afhentur geisladiskur með upplýsingum um þá

þjónustu sem stendur til boða fyrir blinda og sjónskerta í Árborg og Hveragerði. Ákveðið var að fara á Opið hús í Hamrahlíð 17 í fyrstu viku mars.

Næsti fundur var haldinn 25. febrúar. Komið hafði í ljós að nokkrir félagsmenn gátu ekki mætt á fund á mánudegi vegna tíma hjá augnlækni, var því ákveðið að færa fundina til síðasta þriðjudags í hverjum mánuð.

Þann 5. mars fóru síðan nokkrir félagsmenn á Opið hús í Hamrahlíð 17 þar sem hin sívinsæla Guðrún Ásmundsdóttir sá um dagskrá.

Næsti fundur var haldinn þriðjudaginn 26. mars. Í ljós kom að fleiri gátu mætt til fundar á þriðjudegi og ákveðið að halda þeim degi. Rætt var um vorferð Suðurlandsdeildar og ákveðið að fara til Sólheima í Grímsnesi mánudaginn 27. maí nk. Ráðgert var að halda af stað kl. 13 frá Selfossi. Erlu og Ragnari var falið að sjá um undirbúning.

Næsti fundur var ákveðinn 30. apríl nk. kl. 16. Ákveðið var að reyna að fá fræðsluefni á fundinn.

Ingibjörg Sigtryggisdóttir, formaður Suðurlandsdeildar

Ungblind

Engin skýrsla barst frá Ungmennadeild Blindrafélagsins um starfið á árinu.

Styrkir og framlög til nefnda og deilda

Nefndir og deildir félagsins fengu úthlutað á árinu kr. 3.574.000 til ýmissa verkefna á þeirra vegum.

SJÓÐIR FÉLAGSINS

Stjórn Blindrafélagsins fær allmargar umsóknnum sem mest í sjóði félagsins. styrkbeiðnir á hverju ári. Stjórnin hefur Eftirtaldir sjóðir félagsins veittu styrki markað sér þá stefnu að beina styrk- á árinu.

Verkefnasjóður Blindrafélagsins

Verkefnasjóður beitti sér á ýmsum sviðum. Helstu gjöld hans á árinu voru:

Smíði á nýjum talgervli	kr. 24.325.000
Húsgögn, tæki o.fl. í félagsaðstöðu Blindrafélagsins	kr. 11.992.000
Leiðsöguhundar – Styrkur til PPM	kr. 3.000.000
Kostnaður vegna sölu eigna úr dánarbúum	kr. 1.434.000
Kostnaður vegna göngu „Strönd til strandar“	kr. 517.000
Annar kostnaður	kr. 197.000
Fjármagnstekjuskattur	kr. 942.000
Útborganir samtals	kr. 42.407.000

Heildartekjur Verkefnasjóðs á árinu voru kr. 60.315.000

Hrein eign Verkefnasjóðs í árslok nam kr. 86.800.000 en þá hafði verið bókað framlag í Styrktarsjóð Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur, kr. 29.076.000.

Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur

Hrein eign sjóðsins í árslok nam kr. samþykkt 21. nóvember 2012 og er hún 29.076.000 en skipulagsskrá hans var birt hér fyrir neðan:

Skipulagsskrá Styrktarsjóðs Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur

1. GR. HEITI SJÓÐSINS, STOFNUN OG VARSLA

Sjóðurinn heitir Styrktarsjóður Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur. Hann er stofnaður 15. maí 2012 með erfðafé sem Blindrafélaginu var ánað í erfðaskrá eftir Dóru Sigurjónsdóttur, kt. 070820-2189. Heimili og varnarþing sjóðsins er í Reykjavík. Sjóðurinn er í vörslu Blindrafélagsins, kt. 470169-2149, í Reykjavík.

2. GR. TILGANGUR SJÓÐSINS

Tilgangur sjóðsins er að styrkja blint fólk á aldrinum 16 til 25 ára gamalt og/eða mennta fólk í þágu blindra og blinduvarna.

3. GR. STOFNFRAMLAG SJÓÐSINS

Stofnframlag sjóðsins (andvirði Laugarásveggar 44, Reykjavík) er erfðafé úr dánarbúi Dóru Sigurjónsdóttur (07.08.1920 - 31.05.2010), samtals kr.

54.200.000, kr. – fimmtíu og fjórar milljónir og tvö hundruð þúsund krónur. Tuttugu og fimm milljónum króna var ráðstafað til kaupa á talgervli og var það talið rýmast innan tilgangs sjóðsins, þar sem talgervillinn hjápar blindu fólki til að mennta sig.

Eftir standa í sjóðnum kr. 29.200.000 - Tuttugu og níu milljónir og tvö hundruð þúsund krónur.

4. GR. ÁVÖXTUN SJÓÐSINS OG REIKNINGSÁR

Sjóðinn skal ávaxta á hagkvæmasta hátt á hverjum tíma og skal fjármunum sjóðsins haldið sérgreindum á sérreikningi. Við ávöxtun sjóðsins skal forðast að taka áhættu sem gæti haft neikvæð áhrif á tilgang sjóðsins.

Reikningsár sjóðsins skal vera almanaksárið. Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af endurskoðanda Blindrafélagsins og þeir birtir með sama hætti og aðrir reikningar þess.

Reikningstímabilið er almanaksárið.

Fyrsta reikningstímabilið er frá stofnun sjóðsins til næstu áramóta.

5. GR. SJÓÐSSTJÓRN OG SKIPUN HENNAR

Sjóðnum skal skipuð sérstök sjóðsstjórn sem kemur saman þegar þörf krefur en þó hið minnsta einu sinni á ári. Stjórnin skal skipuð til 5 ára og miðast kjörtímabilið við almanaksárið nema fyrsta kjör-

tímabil stjórnar, sem er frá stofnun sjóðsins til ársloka 2016. Stjórnina skulu skipa þrír fulltrúar: einn tilnefndur af stjórn Blindrafélagsins, tveir tilnefndir af forstöðumanni augnlækninga við læknadeild Háskóla Íslands, annar frá augndeild Landspítala og hinn frá læknadeild Háskóla Íslands og skal hann vera formaður sjóðsstjórnar. Stjórnarstörf eru ólaunuð.

Hlutverk sjóðsstjórnar er að annast úthlutun styrkja. Sjóðsstjórn ber að halda formlega fundargerðarbók um starf sitt og skal afriti af fundargerðum skilað til stjórnar Blindrafélagsins og til deildarforseta læknadeildar Háskóla Íslands.

6. GR. ÚTHLUTUNARREGLUR

Styrki skal veita úr sjóðnum einu sinni á ári og skulu þeir auglýstir opinberlega eða á annan þann hátt sem stjórnin telur fullnægjandi. Stjórninni er heimilt að hafna umsóknum, sem hún telur ekki fullnægja skilyrðum til úthlutunar.

Heimilt er að úthluta árlega úr sjóðnum allt að tveimur milljónum króna, sem getur undir sérstökum kringumstæðum verið hærri fjárhæð, ef stjórn sjóðsins er því sammála. Úthlutun skal miðast sem næst við 7. ágúst ár hvert. Öll stjórn sjóðsins verður að vera sammála um styrkveitingarnar.

Ekki er skylt að úthluta árlega úr sjóðnum.

7. GR. SAMEINING VIÐ AÐRA SJÓÐI

Heimilt er að sameina sjóðinn öðrum sjóði með samskonar eða hliðstæðan tilgang, en til þess þarf samþykki allra stjórnarmanna. Verði sjóðurinn sameinaður öðrum sjóði þarf sérstaklega

að geta stofnenda þessa sjóðs, Richards P. Theodórs og Dóru Sigurjónsdóttur, í skipulagsskrá þess sjóðs.

Skipulagsskráin er samþykkt í Reykjavík, 21. nóvember 2012.

Styrktarsjóður Margrétar Jónsdóttur

Veittir styrkir á árinu námu kr. 600.000. Hrein eign sjóðsins í árslok nam kr. 9.463.000.

Stuðningur til sjálfstæðis

Veittir styrkir á árinu námu alls kr. 5.178.000. Hrein eign sjóðsins í árslok nam kr. 31.984.000.

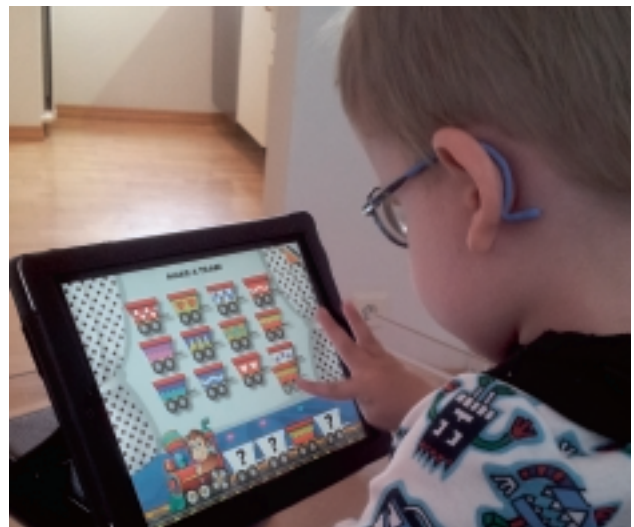
Rannveig Traustadóttir og Guðný Einarsdóttir taka á móti styrkjum úr sjóðnum „Stuðningur til sjálfstæðis“

Blind börn á Íslandi

Veittir styrkir á árinu námu alls kr. 1.099.000. Hrein eign sjóðsins í árslok nam kr. 9.240.000.

Sindri Dagur Pálsson með iPadinn sem sjóðurinn Blind börn á Íslandi styrkti hann til að eignast

AÐRAR SKÝRSLUR

Blindravinnustofan

Meginstarfsemi félagsins

Markmið Blindravinnustofunnar er að veita blindum og sjónskertum atvinnu, samhliða þjálfun og endurhæfingu sem eykur færni til þátttöku á vinnumarkaði. Blindravinnustofan starfar sem verndaður vinnustaður samkvæmt samningi við Velferðarráðuneytið. Starfsemi Blindravinnustofunnar felst einkum í þökkun og sölu hreingerningara vara undir vörumerki Blindravinnustofunnar. Einnig er pakkað vörum fyrir önnur fyrirtæki og stofnanir. Daglegt starf starfsmanna felst því í sam-

setningu, flokkun, talningu, merkingu og þökkun.

Starfsemin á árinu

Rekstur Blindravinnustofunnar var fjárhagslega vel viðunandi á árinu 2012. Í ársbyrjun voru ýmsar ráðstafanir gerðar til lækkunar á rekstrarkostnaði, m.a. með verulegri lækkun á stjórnunarkostnaði. Til viðbótar varð mikill viðsnúningur á rekstrinum á árinu með tilkomu dreifingarsamnings við O. Johnson & Kaaber ehf. en hann tók formlega gildi 1. apríl 2012. Frá taprekstri hefur rekstrinum verið snúið í

Guðbjörg Daniélsdóttir og Halldór Dungal við vinnu sína

Gunnar Már Óskarsson

Grímur Þóroddsson, starfsmaður Blindravinnustofunnar og húsvörður í Hamrahlíð 17

Gunnar Már Andrésson, rekstrarstjóri Blindravinnustofan

hagnað en mikið tap var á rekstrinum árin 2010 og 2011.

Gengið var af krafti í að koma samningunum við Vinnumálastofnun í höfn og var gengið til undirskriftar í mars 2013. Starfsemin á árinu 2012 var með hefðbundnum hætti. Í árslok voru 30 starfsmenn á launaskrá félagsins í 15,5 stöðugildum og eru flestir þeirra blindir, sjónskertir eða dauflindir og margir með viðbótarfatlanir.

Blindravinnustofan hélt áfram þátttöku í Evrópuverkefni (JOBS MDVI)

Leonardo da Vinci Partnership 2011 til 2013. Tilgangur með verkefninu er að kynnast því hvernig önnur Evrópulönd standa að málum gagnvart fötluðum, blindum og sjónskertum skjólstaðingum sínum og hvað við getum lært af hvert öðru, bæði í þjálfun og því að finna ný verkefni fyrir starfsmenn með skerta starfsorku. Evrópuverkefnið hefur gengið mjög vel og höfum við þegar fundið ný verkefni fyrir Blindravinnustofuna sem við munum koma í

gang á árinu 2013. Við munum taka þátt í þessu verkefni fram til apríl 2013 og er það styrkt af Evrópusambandinu.

Stjórn og stjórnendur

Í upphafi ársins voru eftirtaldir í stjórn Blindravinnustofunnar: Sigbór Hallfreðsson formaður, Ágústa Gunnarsdóttir, Elfa Hermannsdóttir, Halldór Sævar Guðbergsson og Ólafur Haraldsson. Í ársbyrjun 2012 sagði Ólafur sig úr stjórninni þegar hann tók við starfi framkvæmdastjóra Blindravinnustofunnar.

Aðalfundur félagsins fór fram 13. júní 2012. Samþykkt var breyting á 16. gr. félagsins þess efnis að stjórnarmenn skulu vera þrír í stað fimm. Þar sem enginn af fyrri stjórnarmönnum gaf kost á sér til endurkjörs varð að kjósa nýja stjórn frá grunni. Samþykkt var að eftirtaldir þrír einstaklingar skyldu skipa stjórn félagsins til næsta aðalfundar: Margrét Gunnarsdóttir, Hjörtur H. Jónsson og Kristinn Halldór Einarsson sem kosinn var formaður stjórnarinnar.

Hljóðbókasafn Íslands (áður Blindrabókasafn Íslands)

Árið 2012 var 30 ára afmælisár Blindrabókasafns Íslands og var haldin vegleg veisla af því tilefni. Katrín Jakobsdóttir hélt tölu í afmælinu og forstöðumenn blindrabókasafna Norðurlandanna voru meðal gesta auk annarra velunnara safnsins.

„Til hamingju með heillasporið, hvert af öðru stigið.

Blindum gefur bókin þorið bætir margt sem tapað er.

Einbúanum óskavorið andans rósu gróðurker.“

Þessa vísu er að finna í skjalasafni

Blindrabókasafns Íslands frá árinu 1984. Ónefndur lánþegi sendi safninu þessar kveðjur af því tilefni að safnið hafði flutt starfsemi sína úr Hólmgarði í hús Blindrafélagsins í Hamrahlíð 17.

Í skýrslunni kemur jafnframt fram að heildarfjöldi titla á safninu sé 1.429, að útlán hafi verið 21.715 og að lánþegar voru 800. Á þessum tíma var safnið plagað af tækjaskorti og hafði blindraletursbókaframleiðsla legið niðri á Íslandi í mörg ár. Allar bækur voru lesnar inn í sjálfböðavinnu, sem olli talsverðum töfum og vandræðum, en þó tókst safninu að framleiða 101 nýjan titil það ár. Síðan hefur runnið mikið vatn til sjávar og þjónustan gerbreyst. Árið 2012 voru skráðir lánþegar orðnir um 16.000, þar af voru virkir lánþegar 6.500. Mikil sprenging varð í skráningu lánþega á árunum 2008-2009 enda höfðu for-sendur breyst. Bókakosturinn hefur margfaldast en hann stendur nú saman af um 7.000 titlum. Blindrabókasafnið hefur á 30 ára ferli sínum farið langan og stundum grýttan veg í átt að settu marki. Mikil vakning hefur orðið í samfélaginu hvað varðar lesblindu og aðra lestrarörðugleika. Blindrabóka-safnið hefur vaxið og dafnað þessi ár og sér ekki fyrir endann á starfi þess, því að enn er langt í land sé horft til þess að blindir, sjónskertir og aðrir sem ekki geta nýtt sér prentað letur hafi jafnan aðgang að prentuðu máli og aðrir.

Í tilefni af 30 ára afmæli safnsins var farið í það mikla verk að senda skráð efni sem til var um starfsemi safnsins til skjölunar á Þjóðaskjalasafni. Forstöðumaður fór í gegnum allt efni sem fannst í geymslum safnsins og kenndi þar ýmissa grasa. Það er alveg ljóst að rekstur safnsins hefur ekki gengið átakalaust fyrir sig í gegnum tíðina. Mikill styr stóð um flutning safnsins úr húsi Blindrafélagsins, Hamrahlíð 17, á Digranesveg 5 í Kópavogi, þar sem safnið er staðsett núna. Skiptust menn í fylkingar með og á móti. Þjóðskjalasafnið tók við öllu efninu og ætlaði að flokka það nánar og koma fyrir á öruggum stað. Er það efni orðið aðgengilegt öllum sem hafa áhuga á að kynna sér það núna. Um mitt árið 2011 voru ný framleiðslu- og útlánakerfi tekin í notkun á safninu. Kerfið hefur reynst mjög vel og hefur niðurhal í gegnum það aukist jafnt og þétt. Nú fara um 40% útlána fram í gegnum niðurhal sem verður að teljast afar gott sé litið til niðurhalstalna annars staðar á Norðurlöndunum sem standa í 4-10%. Það gefur augaleið að niðurhal er mun hagkvæmari dreifingaraðferð en útsendingar á diskum, lánþegar geta afgreitt sig sjálfir og þurfa litla aðstoð en niðurhal er að auki mun umhverfisvænni miðill en geisladiskar. Nýja framleiðslu- og útlánakerfið sem um ræðir hefur fengið nafnið Libro-

Digital og hefur það þegar vakið athygli í öðrum löndum. Mjög fá kerfi af þessum toga eru á boðstólum í heiminum. Það tók safnið dágóðan tíma að finna þessa lausn því að hún blasti síður en svo við. Lausnin reyndist hins vegar bæði hagkvæm og farsæl. Verkefnið LibroDigital hlaut viðurkenningu fyrir nýsköpun í opinberri þjónustu og stjórnsýslu árið 2012. Segir m.a. í mati dómnefndar:

„LibroDigital er gott dæmi um verkefni sem er ný afurð og er þróuð í samvinnu opinberra aðila og einkaaðila, þar sem unnið er að lausn til að mæta mjög sérhæfðum kröfum notenda og starfsmanna ... Innleiðing verkefnisins leiddi til hagræðingar í rekstri, betri þjónustu við skjólastæðinga og aðgengis að upplýsingum, auk þess sem það auðveldar vinnu starfsmanna.

Verkefnið þótti frumlegt, hafa hátt nýsköpunargildi og skipta starfsemi stofnunarinnar miklu máli.“

Með tilkomu nýrra talgervla, sem bera heitið Karl og Dóra, um mitt ár 2012 opnast fleiri möguleikar til miðlunar efnis til lánþega safnsins.

Talgervlaverkefnið er sprottið úr smiðju Blindrafélagsins í samstarfi við Blindrabókasafn Íslands, Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda og fleiri. Blindrabókasafnið hefur hafið tilraunir með að láta talgervlana lesa tímarit og einfaldar námsbækur.

Hljóðbókasafn Íslands tekur í æ meira mæli þátt í alþjóðlegu samstarfi.

Norrænt samstarf er þó enn áhrifamesta og öflugasta samstarfið en forstöðumenn hljóðbókasafna allra Norðurlandanna hittast tvisvar á ári og hafa einbeitt sér að því að halda fundi í þeim löndum þar sem mikilvirkasta starfsemin á þeirra sviði fer fram.

Blindrabókasafn Íslands hefur haft mikið upp úr samstarfi við Norðurlöndin, m.a. fengið aðgang að öllum safnkosti systursafnanna fyrir lánþega sína og mörg hundruð hljóðbókum frá Bretlandi. Hljóðbókasafn Íslands vinnur nú að því að þróa sameiginlega leitarvél þar sem lánþegar safnsins geta leitað í safnkosti allra Norðurlandanna á einum stað.

Í febrúarmánuði var aðalfundur IFLA (LPD deildin – Libraries for Print Disabled) á safninu. Fundurinn stóð í tvo daga en Hljóðbókasafn Íslands bauð hópnum að fundum loknum í ferð um Suðurnes og í Bláa lónið. Góður rómur var gerður að fundinum og aðstöðunni á Digranesvegi 5. Til stendur að halda aðalfund Daisy Consortium samtakanna á Íslandi árið 2014.

Blindrabókasafnið hlaut tvær opinberar viðurkenningar á árinu. Annars vegar sem fyrirmyndarstofnun í könnun SFR og VR, en hún er þannig framkvæmd að sendar eru út kannanir til um 50.000 starfsmanna sem starfa undir merkjum

SFR og VR. Hins vegar hlaut safnið viðurkenningu fyrir nýsköpun í opinberri þjónustu og stjórnsýslu árið 2012 fyrir framleiðslu og útlánakerfið LibroDigital sem safnið þróaði í samvinnu við fyrirtækið Prógramm ehf.

Lykiltölur ársins 2012

Fjöldi lánþega	fjöldi karlar	% konur	%
Skráðir lánþegar	16.308	8.185	50
Virkir lánþegar	6.642	3.081	47

Skráðir lánþegar árið 2011 voru 14.025. Aukning er því 16%. Virkir lánþegar voru skráðir 6.642 en 5.794 árið á undan. Aukning er þar 14%. Nýir titlar á árinu 2012 voru 262.

Starfsemi Blindrabóksafns Íslands/Hljóðbókasafns Íslands gengur vel. Það er vissulega afar ánægjulegt fyrir stofnunina að fá opinberar viðurkenningar, ekki síst þar sem safnið hefur verið rekið á lágmarksmannafla frá því að kreppan dundi yfir. Kjarni þjónustunnar út á við er útlánadeild safnsins þar sem svarað er í síma og lánþegar aðstoðaðir enda er þeim kjarna alltaf haldið gangandi hvað svo sem á dynur.

Starfsmenn Hljóðbókasafns eru fáir en þar er valinn maður í hverju rúmi og samstaðan mikil. Safnið bindur vonir við að bæta þjónustuna enn frekar með nýjum miðlunarmöguleikum, svo sem ókeypis niðurhali og spilurum í farsíma, framleiðslu á EPUB-3 bókum og aukinni framleiðslu á íslensku námsefni með nýjum talgervlum.

Hljóðbókasafn Íslands horfir björtum augum til framtíðar og er vakandi fyrir nýjum möguleikum svo þjónusta við lánþega þess á Íslandi megi vera sem best og áfram til sem mestrar fyrirmyndar.

Þóra S. Ingólfssdóttir, forstöðumaður Hljóðbókasafns Íslands

Fjóla – félag fólks með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu

Félagsstarf

Fjóla hélt uppi hefðbundnu starfi síðastliðið ár með aðalfundi og félagsfundum. Í tengslum við aðalfundinn var farið í

heimsókn í Hörpu og fengum við leiðsögn um húsið. Haustfundur félagsins var tileinkaður hlutverki og starfsemi félagsins.

Andrés Ragnarsson sálfræðingur stýrði umræðum og komu margar og góðar hugmyndir upp á yfirborðið. Jólakaffið var á sínum stað og vel sótt. 27. júní var haldinn hátíðlegur í annað sinn árið 2012. Að þessu sinni var hátíðarsamkoma í húsnæði Félags heyrnarusra. Fullt var út úr dyrum og fengum við góða fjölmiðlaumfjöllun. Ræðumenn voru nokkrir, þar á meðal Freyja Haraldsdóttir og Christine 'Coco' Roschaert sem blésu fundarmönnum baráttuanda í brjóst.

Erlent samstarf

Samstarf við hin norrænu systursamtök okkar var með hefðbundnum hætti. Fór formaður félagsins Guðlaug Erlendsdóttir ásamt Margréti Ríkarðsdóttur stjórnarmanni á formannafund til Kaupmannahafnar í október.

Verkefnastjórn

Verkefnastjórn um málefni heyrnarusra, heyrnarskertra og dauflindra á vegum Velferðarráðuneytis er við störf og í henni situr starfsmaður félagsins. Helstu baráttumál félagsins eru eftirfarandi:

- a) Komið verði á greiningarteymi sem vinnur að greiningu á heildarþörfum einstaklinga.
- b) Þjónusta sveitarfélaga komi til móts við einstaklingsmiðaðar þarfir einstaklinga (byggt á faglegu mati og óskum einstaklinga).
- c) Komið verði á því fyrirkomulagi að

einn þjónustuaðili í sveitarfélagi viðkomandi hafi yfirsýn yfir allar þjónustuþarfir, veiti ráð og aðstoði viðkomandi við að ná fram rétti sínum í flóknu kerfi sveitarfélaga og stofnana ríkisins.

d) Boðið verði upp á túlkun sem miðuð er út frá þörfum einstaklinga, þar með talið leiðsagnartúlkun.

e) Hjálpartæki vegna upplýsingaöflunar, samskipta og umferlis verði án endurgjalds.

f) Að menntað verði starfsfólk sem sinnt getur sérhæfðum verkefnum sem tengd eru félagsmönnum. Um er að ræða fjölmargar fagstéttir og sérhæfða liðveislu.

Fjárafánir

Sala dagbóka er helsta tekjuleið félagsins. Auk þess fær félagið styrki frá opinberum aðilum, Öryrkjabandalaginu, fyrirtækjum og stofnunum.

Starfsmannamál

Hafdís Tryggvadóttir fór í ársleyfi í desember og leysir Guðný Einarsdóttir hana af til eins árs. Guðný er í 50% starfshlutfalli og hefur aðstöðu hjá Blindrafélaginu í Hamrahlíð 17. Fjóra þakkar Blindrafélaginu kærlega fyrir stuðning sem það veitir Fjólu í formi aðgengis að góðri aðstöðu í Hamrahlíðinni.

Þessi stuðningur er félaginu mikilvægur. Þá er nærvera við Blindrafélagið mikilvæg því mörg verkefni eru sameiginleg og gott að geta samnýtt krafta okkar.

Þjónustu- og þekkingarmiðstöð fyrir blinda, sjónskerta og
daufblinda einstaklinga – ársskýrsla 2012

Starfsemi Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvarinnar árið 2012 gekk almennt vel. Mörg stór verkefni voru unnin á árinu og má þar sérstaklega nefna mikla endurskoðun á ferlum og þjónustu.

Erlent samstarf var töluvert á árinu og er Miðstöðin þátttakandi og stjórnandi í þremur evrópskum þróunarverkefnum. Árið 2012 var fjórða starfsár Miðstöðvarinnar og óhætt er að segja að mikið vatn hafi runnið til sjávar á þessum tíma.

Miklar breytingar hafa átt sér stað, starfsmönnum hefur fjölgað, ferlar og þjónusta orðin skipulagðari og starfsmenn meðvitaðri um þörfina og hvar helstu áherslur liggja.

Ef horft er til starfsfólks má segja að Miðstöðin sé loksins orðin fullmönnuð, en einnig hefur verið gert samkomulag við aðrar stofnanir og fyrirtæki um þjónustu. Á Miðstöðinni hafa verið allt að 30 starfsmenn árið 2012 í 25 stöðugildum.

Fjöldi viðskiptavina er svipaður og áður, tæplega 1500 manns, þar af eru 73% eldri en 67 ára. Þá eru 250 manns með gerviaugu og fjöldi gleraugnaendurgreiðslna helst svipaður milli ára, um 4.500 færslur á ári. Aldursdreifing viðskiptavina er líka sú sama og áður, en flestir eru á aldrinum 86-89 ára og með aldurstengda augnbotnahrörnun, um 60% allra viðskiptavina.

Úthlutun hjálpartækja og gleraugnaendurgreiðslur eru stærsti útgjaldaliður

Miðstöðvarinnar fyrir utan launa-kostnað. Úthlutun flestra tækja hefur verið svipuð milli ára og helstu tækin sem er úthlutað eru stækkunartæki, hljóðspilarar og forrit. Nú er komin fram ný tækni í stað hinna hefðbundnu hljóðspilara sem heitir vefvarp og bindum við miklar vonir við breytingar vegna þess. Þá kom nýr talgervill á markað á árinu og hefur honum verið úthlutað í miklu magni.

Helsta breytingin á starfsumhverfi á undanförunum árum snýr að börnum og námsmönnum. Miðstöðin var að hluta til stofnuð til að bæta þjónustu við börn og námsmenn og landslagið hvað það varðar hefur breyst mikið á örfáum árum. Samstarf við skóla alls staðar á landinu er mjög gott og skólakerfið hefur staðið sig vel í því að taka við nýjum verkefnum og breyttum aðstæðum. Almennt er staðið vel að þjónustu við blind og sjónskert börn í skólakerfinu og athugasemdum vel tekið. Áhrif þessarar bættu þjónustu eru án efa hærra menntunarstig en aldrei hefur jafn mikill fjöldi blindra og sjónskertra nemenda verið í framhalds- og háskólanámi og nú. Það hefur vissulega aukið álagið á Miðstöðina en þetta er þróun og framför sem við erum ákaflega ánægð með. Við viljum því meina að markmið okkar um aukna þjónustu við börn, námsmenn og skólakerfið almennt hafi náðst og vel það.

Bætt þjónusta við nemendur og skóla hefur þýtt aukið álag á framleiðslu námsefnis og töluverðar breytingar hafa orðið á því hvernig bækur eru framleiddar og afhentar. Í dag er flestu náms efni skilað rafrænt og prentun bóka og námsefnis hefur minnkað jafnt og þétt. Miðstöðin vinnur allt námsefni fyrir nemendur frá leikskóla upp í háskóla og er það gert á punktalettri og stækkuðu lettri auk þess að virkja skjöl og gögn en í dag er það orðið algengasta form efnis sem er skilað frá Miðstöðinni. Vorið 2012 fóru starfsmenn í mikið verkefni sem heitir CAF en það er aðferðafræði til að meta styrkleika og veikleika. Í þeirri skoðun kom í ljós að atvinnualdurshópurinn, þ.e. 18-67 ára, hefur ekki fengið þá athygli sem börn og eldri borgarar hafa fengið og því var ákveðið að gera átak í þjónustu við þennan hóp. Í þessum hópi eru um 250 manns en í átaksverkefninu nú felst að hafa samband við sem flesta í þessum hóp, athuga stöðuna hjá þeim með tilliti til atvinnu, menntunar, virkni og þjónustubarfar, hvort sem er hjá ríki eða sveitarfélagi. Það er von okkar að geta kortlagt hópinn með tilliti til atvinnu- og menntamála, bjóða fólki þjónustu og aðstoða við úrlausnir en fyrst og fremst snýst þetta um virkni einstaklinga. Þá hefur einnig verið lögð sérstök áhersla á málefni þeirra sem eru með

sambætta sjón- og heyrnarskerðingu og óskað hefur verið eftir auknu samstarfi annarra stofnana, en það eru Greiningarstöð ríkisins, Samskiptamiðstöðin og Heyrnar- og talmeinasstöðin. Jafnframt hefur verið óskað eftir aðstoð frá norræna velferðarráðinu (Nordens Velfærdscenter) um þjálfun og fræðslu starfsfólks og að sett verði á laggirnar greiningarteymi á Íslandi. Miðstöðin hefur hlotið mikinn velvilja frá norræna velferðarráðinu í Danmörku og sendi það hóp ráðgjafa til Íslands í desember síðastliðnum til aðstoðar og ráðgjafar. Það er von okkar að geta sinnt málum betur fyrir þennan hóp en þjónusta við hópinn er flókin sökum aðkomu margra aðila og viss þekkingarleysis á Íslandi á greiningu og þjónustu. Áður nefnt CAF-verkefni dró jafnframt fram þá staðreynd að notendahópur Miðstöðvarinnar er að breytast mikið. Notendur með viðbótarfatlanir eru að verða fleiri og fatlanirnar alvarlegri. Sem dæmi má nefna að af 108 börnum á aldrinum 0-18 ára sem eru í reglulegri þjónustu er helmingurinn með viðbótarfatlanir. Þetta kallar á öðruvísi þjónustu, og þjálfun og fræðslu fyrir starfsfólk. Þessa fræðslu verðum við að sækja til útlanda. Við leggjum mikla áherslu á að leita okkur þekkingar hjá miðstöðvum í Evrópu og höfum sótt um styrki í erlend þróunarverkefni með góðum árangri hingað til og munum halda því áfram.

Frá því að Miðstöðin tók til starfa hefur verið lögð sérstök áhersla á punktaletur en aldrei hafa fleiri verið í punktaleturskennslu en nú. Það er mjög ánægjulegt en okkur langar að gera betur og finna enn frekari leiðir til betri og markvissari kennslu, auka lestrarhraða barna sem lesa punktaletur, vinna þróunarverkefni í stærðfræði á punktalettri og vinna enn frekar að íslensku punktalettri og þróun þess. Í samráði við Blindrafélagið er starfrækt punktaletursnefnd og eiga í henni sæti tveir starfsmenn Miðstöðvarinnar og einn fulltrúi Blindrafélagsins. Upplýsingar um nefndina og störf hennar er að finna á heimasíðunni <http://www.midstod.is/frodleikur/punktaletursnefnd/>.

Eitt af stóru þróunarverkefnum okkar, sem hefur verið unnið með styrk frá Blindrafélaginu, eru leiðsöguhundar. Ákveðin var fyrsta úthlutun leiðsöguhunds í lok árs 2012 og Golden Retriever hundinum Sebastian var úthlutað til Fríðu Sæmundsdóttur á Patreksfirði. Fimm sóttu um leiðsöguhund að þessu sinni auk þess sem við vitum um fleiri sem hafa áhuga en sóttu ekki um núna. Við vorum mjög ánægð með umsækjendur og ferlið allt saman, sem gekk vel, og hlökkum til næstu úthlutana. Verkefnið er yfirgripsmikið og margir hundar nú þegar í umferð þ.e. fimm hundar í notkun, tveir unghundar í þjálfun og tveir hvolpar hjá fóstur-

fjölskyldum. Það verður sérverkefni árið 2013 að skoða hvernig þessari þróun verður haldið áfram og hvaða leiðir eru bestar til að gera þetta verkefni sem sjálfstæðast og hagkvæmast.

Að lokum vil ég fjalla um tækni- og tölvumál en þau taka orðið mjög stóran hluta af tíma okkar og vinnu. Í dag eru fimm ráðgjafar í þremur stöðugildum að vinna í tækni- og tölvumálum. Helstu áherslur hjá þeim hafa verið uppsetning á nýjum talgervli, uppsetning á forritum, kennsla á forrit, að skoða nýjungar eins og í símamálum, veita fjarþjónustu, en það er nýtt hjá okkur þar sem við tókum yfir tölvu viðkomandi í gegnum netið, gerð fræðsluefnis og bæklinga auk allrar almennrar tölvu- og tækniþjónustu við notendur og aðstandendur. Þessi málaflokkur er mjög mikilvægur og fer vaxandi því að notendahópurinn sem er að fara á eftirlaun núna er almennt ágætlega tölvulæs og vill halda áfram að nota tölvur eins og áður og óskar því eftir þjónustu til samræmis við það og við því viljum við verða.

Að síðustu vil ég þakka Blindrafélaginu fyrir gott samstarf nú eins og endranær og við hlökkum til verkefna ársins 2013.

Huld Magnúsdóttir, forstjóri

Blind börn á Íslandi – ársskýrsla 2012

Haldnir voru tveir stjórnarfundir í sjóðnum Blind börn á Íslandi árið 2012. Fyrri fundurinn var haldinn 18. apríl og lágu fimm umsóknir um styrki til margvíslegra verkefna fyrir fundinum. Allar umsóknir voru afgreiddar á hefðbundinn hátt og hægt var að verða við öllum óskum um styrki. Seinni fundurinn var haldinn 24. október og þá lá fyrir að afgreiða átta umsóknir um styrki sem allir voru afgreiddir á jákvæðan hátt sem er alltaf sérstakt gleðiefni. Fjáröflun sjóðsins Blind börn á Íslandi hefur aldrei verið í föstum skorðum en sjóðurinn hefur notið góðvildar hinna ýmsu félaga og fyrirtækja sem hafa lagt honum lið af miklum rausnarskap. Því til viðbótar hefur sælgætisgerðin Freyja undanfarin tvö ár selt sælgæti til fyrirtækja þar sem allur ágóði sölunnar hefur runnið til sjóðsins og hefur það verið kærkomin viðbót við annað sem sjóðnum hefur fallið til. Þá var sjóðurinn skráður núna á áheitasíðu Reykjavíkumaraþonsins annað árið í röð. Margir röskir hlauparar urðu til þess að safna áheitum í nafni sjóðsins og söfnuðu þeir samtals kr. 336.401 sem er rúmlega tvöföldun frá árinu á undan. Þá mynduðu hlauparar Álversins í Straumsvík sérstakan hlaupahóp „IPU“ sem hljóp einnig til styrktar sjóðnum og hlaut sjóðurinn 100 þús. kr. framlag frá Rio Tinto Alcan á

Íslandi í nafni þeirra. Alls söfnuðust því kr. 436.401 í sjóðinn í nafni viljugra hlaupara í Reykjavíkumaraþoni þetta árið.

Árleg aðventuhátíð sjóðsins var haldin sunnudaginn 9. desember og var hún vel heppnuð að vanda. Hátíðagestir fönndruðu jólaskeytingar af mikilli list og síðan kom Magni Ásgeirsson tónlistarmaður og skemmti gestum með spili og söng. Tveir jólasveinar villtust í salinn og léku og sungu af mikilli list ásamt því að töfra fram jólagjafir handa öllum viðstöddum.

Klara Hilmarsdóttir, framkvæmdastjóri sjóðsins Blind börn á Íslandi

Skytturnar þrjár

Allt fyrir aðgengi og hættu svo þessu
væli!

Áslaug Ýr Hjartardóttir

Snæðís Rán Hjartardóttir

Helga Dögg Heimisdóttir

Efnisyfirlit

Skýrsluhöfundar	63
Snædís Rán Hjartar	
Áslaug Ýr Hjartardóttir	
Helga Dögg Heimisdóttir	
Inngangur	64
Úttektin	65
Laugavegur frá Hlemmi, Bankastræti, Lækjatorg og Austurstræti.....	65
Auglýsingaskilti sem við rákumst á	65
Óaðgengileg umferðarljós	67
Illvígir þröskuldar og tröppur	71
Til skrauts eða hagræðingar?	75
Óskalistinn	76
Sáttmáli Sameinuðu þjóðanna um réttindi fólks með fötlun	77
Lokaorð	77

Skýrsluhöfundar

Skytturnar þrjár, talið frá vinstri: Snædís Rán, Helga Dögg, Áslaug Ýr

Snædís Rán Hjartardóttir

Ég heiti Snædís Rán Hjartardóttir og er bæði daufblind og hreyfihömluð. Ég er á félagsfræðibraut í MH og finnst gaman að lesa og fræðast. Mér þykir skemmtilegt að skoða matvörur úti í búð og fara út að borða, sérstaklega ef ég finn eitthvað skrytið á matseðlinum. Stundum geri ég hluti sem mér hefði aldrei dottið í hug að gera, eins og að fara í sund eða á hestbak þrátt fyrir allar hættur sem þessu fylgir.

Ég hef tekið eftir því að oftast er aðgengið verst á þeim stöðum sem mig langar mest að fara á. Þess vegna nenni ég sjaldan að fara niður í bæ og verða fyrir vonbrigðum með allt og ekkert. Ég fer bara þangað í fylgd með fólki sem ég veit að getur troðið mér hvert sem ég vil fara.

Þrátt fyrir að hafa heyrt annað þá finnst mér gott aðgengi fallett. Eftir að hafa verið háð slíku er ekki hægt að láta sér finnast annað. Þannig vildi ég að allir hugsuðu, því þá væri búið að laga allt sem hægt er.

Áslaug Ýr Hjartardóttir

Ég heiti Áslaug og er 16 ára stelpa með BVVL. Ég var að klára Hlíðaskóla í vor og er að fara í Menntaskólann við Hamrahlíð í haust. Mér finnst gaman að lesa og skrifa góðar sögur og horfa á skemmtilegar bíómyndir, leika mér við dýrin, sérstaklega hunda. Svo finnst mér sérstaklega gaman að kjafta. Ég hef mikinn áhuga á réttindum fatlaðs fólks og er alltaf tilbúin að berjast fyrir þeim til síðasta blóðdropa. Sjálf er ég með hrörnunarsjúkdóminn BVVL sem er mjög sjaldgæfur sjúkdómur sem einkennist af því að eitt genið sem tekur við B vítamínum er bilað svo manni hrakar en þó á mismunandi hraða. Mér byrjaði sjálfri að hraka þegar ég var fimm ára, ég missti heyrnina, sjónin skertist og jafnvægið varð óstöðugt. En þrátt fyrir það sé ég engan mun á fötlouðu eða

ófötluðu fólki. Fólk vill bara ekki viðurkenna fjölbreytni mannlífsins. Ég ætla að berjast fyrir réttindum fatlaðra svo lengi sem ég lifi. Auk þess langar mig til að verða hóteltjóri og rithöfundur og byggja mitt eigið hótél með aðgengi og þjónustu fyrir alla. En samt er sagt að ég eigi að verða lögfræðingur eða blaðamaður þar sem ég tuða svo mikið ha ha en ég er bara nöldrari af guðs náð, frekja og nöldur er stór hluti af réttindabaráttunni enda fæst ekkert sjálfkrafa.

Helga Dögg Heimisdóttir

Ég heiti Helga Dögg og er 19 ára. Ég er sjónskert vegna þess að sjóntaugarnar mínar þroskuðust ekki á meðgöngu. Ég er með 6/60 sjón sem þýðir einfaldlega að það sem fullsjáandi getur séð úr 60 metra fjarlægð get ég bara séð úr sex metra fjarlægð.

Mér finnst skemmtilegt að lesa, teikna, hlusta á tónlist, vera úti með vinum mínum og auðvitað að fara í útilegur og ferðalög með fjölskyldunni.

Mér finnst aðgengi ekki alltaf eins og það ætti að vera. Ef við byggjum í hinum fullkomna heimi þá væri allt aðgengilegt fyrir alla, hvort sem væri blint eða heyrnarskert fólk, fólk í hjólastólum, með barnavagna eða göngugrind. Það er margt sem mætti bæta í aðgengismálum en mikilvægast held ég þó að sé að vekja vitund hjá fólki og leyfa almenningi að upplifa hvernig er að vera hreyfihamlaður, blindur eða heyrnarskertur og finna hvernig er að fara á þeirra uppáhalds veitingastað eða kaffihús eða fara út í búð eða bíó og þurfa að hugsa meira en bara hvaða mynd vil ég sjá eða hvað vil ég borða.

Inngangur

Við, Skyttarnar þrjár, erum félagsmenn í Blindrafélaginu sem vorum ráðnar til að skoða aðgengismál fatlaðra í Reykjavík fyrir Blindrafélagið. Við völdum Laugavegin sem helsta skotmarkið enda er hann ein helsta lífæð Reykjavíkur. Við lásum meðal annars Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks, fræddumst um byggingarreglugerð hjá aðgengisfulltrúa Blindrafélagsins, skrifuðum greinar og skýrslur og þræddum Laugavegin alla leið niður á Ingólfstorg. Með dyggri aðstoð sérfræðinga auk starfsmanna Blindrafélagsins og Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga, hefur okkur gengið nokkuð vel í þessu verkefni og við létum ekkert stöðva okkur. Hér á eftir er sagt frá öllu því helsta sem við lærðum og upplifðum.

Þessi aðgengisúttekt var unnin þannig að farið var í fjórar vettvangsferðir og aðgengi kannað frá Hlemmi og alla leið niður á Ingólfstorg. Gengið var báðum megin á gangstéttinni. Talin voru auglýsingaskilti og inngangar í verslanir sem eru með eina tröppu eða fleiri, auk þess sem umferðarljós voru könnuð út frá aðgengi blindra og sjónskertra svo dæmi séu tekin.

Teknar voru myndir til að setja inn í skýrsluna. Við Skyttarnar þrjár skiptum með okkur verkum við gerð þessarar aðgengisskýrslu.

Það er von okkar að þessi skýrsla verði til þess að Reykjavíkurborg, verslunareigendur og aðrir hlutaðeigandi aðilar taki höndum saman og bæti aðgengi þannig að allir komist leiða sinna í miðborg Reykjavíkur án teljandi vandræða.

Úttektin

Laugavegur frá Hlemmi, Bankastræti, Lækjartorg og Austurstræti

Ofangreind leið er um 1400 m samkvæmt „já 118“. Almennt um leiðina má segja að hún er frekar þröng fyrir gangandi vegfarendur, sérstaklega ef einstaklingur er í hjólastól eða notar hvíta stafinn. Frá Hlemmi og niður að Vatnsstíg er Laugavegurinn bæði opinn fyrir gangandi vegfarendum og bílaumferð. Frá Vatnsstíg að Bankastræti er eingöngu opið fyrir gangandi vegfarendum, en frá Bankastræti er opnað aftur fyrir bílaumferð að Lækjartorgi. Frá Lækjartorgi og að Ingólfstorgi er eingöngu opið fyrir gangandi vegfarendur. Eftir því sem við best vitum, þá er hér um að ræða sumaropnun. Við erum sérstaklega ánægðar með þann hluta leiðarinnar sem er lokaður fyrir bílaumferð því það skapar meira pláss fyrir fatlað fólk og almenna borgara til að komast leiðar sinnar og mun afslappaðra er að ganga þegar ekki þarf að passa sig á bílunum. Á þeim leiðum er einnig mun meira rými. Frá Snorrabraut að Vatnsstíg eru gönguleiðir mjög þröngar þar sem auglýsingaskilti, fataslár, bekkir og bílar þrengja að gangandi vegfarendum. Aðstoðarfólk okkar benti okkur á hjólastíg á þessum vegakafli sem er illa merktur og engin aðgreining er á milli gangstéttar og hjólastígs þannig að þeir sem nota hvíta stafinn átta sig ekki á hvenær þeir eru á gangstétt eða á hjólastíg. Það væri mjög gott ef á allri leiðinni væru leiðarlínur sem notendur hvíta stafsins gætu fylgt svo þeir vissu hvar þeir eru staddir og einnig til að halda beinni stefnu. Þegar gengið er niður Laugavegin koma þó nokkuð margar hliðargötur sem erfitt er að átta sig á þegar notaður er þreifistafur. Þess vegna leggja Skytturnar til að auðkenni verði sett í gangstéttina þegar kemur að hliðargötum. Þetta er t.d. hægt að gera með því að setja öðruvísi hellur eða steina þar sem kemur að gatnamótum.

Annað atriði sem truflaði okkur á gangi okkar í miðbænum voru stólpar eða staurar sem eiga að varna því að bílar leggi ólöglega. Við köllum þetta svona okkar á milli, arkitektatyppi, en þessir staurar eru af öllum stærðum og gerðum. Sérstaklega erum við óhressar með þá staura sem eru í hnéhæð því sjónskertir eiga erfitt með að sjá þá. Þá erum við á því að staurarnir eigi að vera í áberandi lit.

Á göngu okkar voru þrjú atriði sem stuðuðu okkur mest, en það voru auglýsingaskilti, óaðgengileg umferðarljós og illvígir þröskuldar og tröppur inn í verslanir, kaffihús og veitingastaði. Hér á eftir verður sérstaklega fjallað um þessi þrjú atriði og sýndar myndir.

Auglýsingaskilti sem við rákumst á

Við rákumst á 125 auglýsingaskilti á leið okkar frá Hlemmi niður að Ingólfstorgi. Þessi skilti stóðu á miðri gangstétt svo það er auðvelt fyrir blint og sjónskert fólk að hrasa um þau. Samkvæmt byggingarreglugerð mega gangstéttir ekki vera mjórri en 2 m. Þar sem skiltin eru oft úti á miðri gangstéttinni og taka sitt pláss, er augljóslega verið að brjóta byggingarreglugerð. Af hverju þarf fólk alltaf að setja auglýsingaskiltin á svona vonda staði??? Okkur langar að benda á reglugerð um skilti sem samþykkt var árið 1997. Þessi samþykkt á að tryggja öryggi bæði gangandi og akandi vegfarenda í lögsögu Reykjavíkurborgar. Laugavegurinn er innan lögsögu Reykjavíkurborgar en það er ekki hægt að segja að vegfarendur séu öruggir fyrir öllum þessum skiltum. Öll skilti verða að vera samþykkt áður en þau eru sett fram og það eru ákveðin takmörk fyrir því hversu stór þau mega vera og hve mikið pláss þau mega taka. Einnig eru takmörk fyrir því hversu lengi skilti má standa, t.d. má setja upp bráðabirgðaskilti fjórum vikum fyrir viðburð og það verður að fjarlægja ekki síðar en tveimur dögum eftir viðburð. En við rákumst á skilti þar sem viðburðurinn var löngu búinn. Þetta þarf að athuga, við Skytturarnar þrjár höfum grun um að þessi skilti séu ekki öll lögleg.

Skiltin eru af öllum stærðum og gerðum og staðsetning þeirra er breytileg frá verslun til verslunar. Mörg þessara skilta eru greinilega sett út á gangstétt þegar fyrirtæki eru opnuð og staðsetning þeirra getur því verið breytileg frá degi til dags. Við höfum heyrt af fólki með þröngt sjónsvið sem rekur sig á þau og dettur jafnvel um þau sem eru lítil.

Einnig viljum við benda á að flest skiltin eru án lýsingar þannig að á veturna, þegar myrkur er úti, er mikil hættu á að sjónskertir gangi á umrædd skilti.

Flott hjól og falleg blóm,
en mjög óþægilegt að flækjast í fineriinu.

Eiga mótórhjól heima á gangstéttum, jafnvel þó
þau séu flott??

Stafurinn sér stundum ekki alveg allt. Betra að vera ekki utan við sig!

Í smá vandræðum í Austurstrætinu. Lífið kannski of stutt fyrir slæmt aðgengi ;)

Óaðgengileg umferðarljós

Umferðarljós gegna mjög mikilvægu hlutverki fyrir akandi og gangandi vegfarendur svo allir komist leiðar sinnar stórslysalaust. Þess vegna erum við Skytturarnar þrjár undrandi á hversu mörg umferðarljós í Reykjavík eru ekki með hljóðmerki eða - þar sem þau eru til staðar er hljóðið svo lágt stillt að fólk þarf að einbeita sér 100% til að heyra í þeim. Blint og sjónskert fólk treystir mikið á heyrnina til að komast yfir götur og því eru umferðarljós með hljóðmerkjum mjög nauðsynleg fyrir þennan hóp. Einnig teljum við að hljóðmerki á umferðarljósum gagnist mun stærri hóp, t.d. börnum. Því leggjum við til að Reykjavíkurborg fari í sérstakt átak til að fjölga hljóðmerkjum á umferðarljósum. Hjólum og öðrum lágværum ökutækjum hefur fjölgað mikið á liðnum árum og gerir það blindu og sjónskertu fólk mun erfiðara fyrir. Í ljósi þessa vaxandi vandamáls er þeim mun meiri ástæða að setja hljóðmerki á öll umferðarljós. Sjónskert fólk kvartar oft yfir því að við ákveðin birtuskilyrði sé mjög erfitt að greina muninn á rauða og græna karlinum, t.d. í mikilli birtu.

Þegar gengið er frá Hlemmi og niður á Ingólfstorg þarf að fara yfir þrenn gatnamót með umferðarljósum. Fyrstu umferðarljósin eru staðsett á gatnamótum Hlemms/Rauðarárstígs og þar eru engin hljóðmerki sem er mjög slæmt m.a. vegna þess að margir strætisvagnar aka þar um. Næstu umferðarljós sem verða á vegi manns eru á gatnamótum Hlemms og Snorrabrautar. Hljóðmerki eru til staðar vinstramegin, þ.e. hjá Tryggingarstofnun ríkisins, en eru, að okkar mati, of lágt stillt. Hins vegar, þegar gengið er hægramegin niður Laugavegin, eru engin hljóðmerki á umræddum ljósum. Hvað á þetta eiginlega að þýða, á blint og sjónskert fólk einungis að ferðast vinstramegin á Laugaveginum?

Þriðju og síðustu umferðarljósin, og sennilega þau mikilvægustu í Reykjavík þegar horft er á þarfir gangandi vegfarenda, eru umferðarljósin á gatnamótum Bankastrætis og Lækjargötu. Mikill fjöldi gangandi vegfarenda fer þarna yfir allan sólarhringinn, allt árið um kring. Á þessum ljósum eru engin hljóðmerki og erum við mjög undrandi á því!

Við teljum að úr þessu verði tafarlaust að bæta!

Ef maður ætlar yfir götuna neðst í Bankastræti er betra að hafa einhvern með sér sem getur séð ljósin - eða vera mjög vel tryggður. Hér er ekkert hljóðmerki.

Hér fer enginn yfir nema sjáandi maður eða þá fuglinn fljúgandi. Engin hljóðmerki.

Vont að komast í strætó á Hlemmi sé maður öfugu megin við götuna. Hér eru ljós en ekkert hljóð. Hmmm.

Efst á Laugavegi vantar hljóðmerki þótt ljósin séu fyrir hendi. Enn erfiðara er að komast yfir Snorrabrautina norðanmegin við Laugavegin. Betra að halda sig sunnan megin. Eins gott að tapa ekki áttunum!

Hér er hjólastígur sem kemur hjólandi fólki vel. Blindur eða sjónskertur maður á hins vegar ómögulegt með að átta sig á hvort hann gengur á gangstéttinni eða á hjólastígnunum. Gæti endað með ósköpum og spítalaferð.

Auðveldara er að komast yfir Snorrabraut norðan við Laugavegin. Þar hefur ekki gleymst að setja hljóðmerki, sem betur fer.

Illvígir þröskuldar og tröppur

Frá Hlemmi að Ingólfstorgi höfum við rekist á 95 staði sem eru með eina eða fleiri tröppur, tröppur hindra ferðir fólks með sérþarfir svo sem hjólastóla og göngugrindur og geta reynst blindum og sjónskertum hættulegar, sérstaklega ef þær eru ekki merktar. Einnig er mikilvægt að hafa handrið við tröppur svo vegfarendur geti stutt sig við það þegar þeir fara upp eða niður, en á mörgum stöðum vantar slíkt. Hægt er að laga þetta með því að setja rampa eða lyftur eða jafnvel að hækka gangstéttina svo hjólastólar komist inn. Því samkvæmt sáttmála Sameinuðu þjóðanna stendur að fatlaðir eigi jafnan rétt og aðrir á að lifa sjálfstæðu lífi og taka fullan þátt í mannlífinu.

Aðeins fyrir fótalipra gesti.

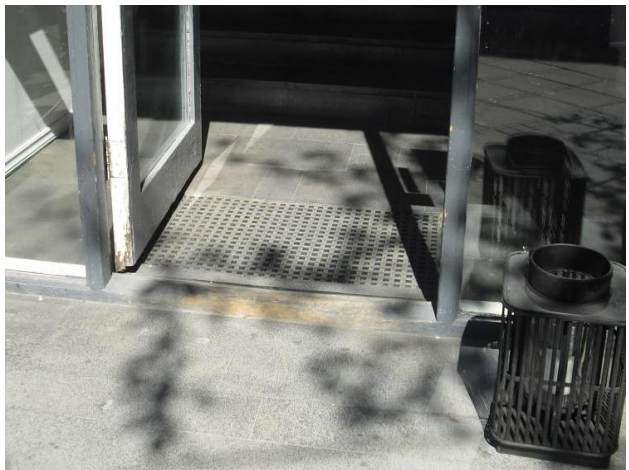

Betra að hinkra bara fyrir neðan tröppurnar

Og ég sem ætlaði að fá mér fínt að borða ☹️

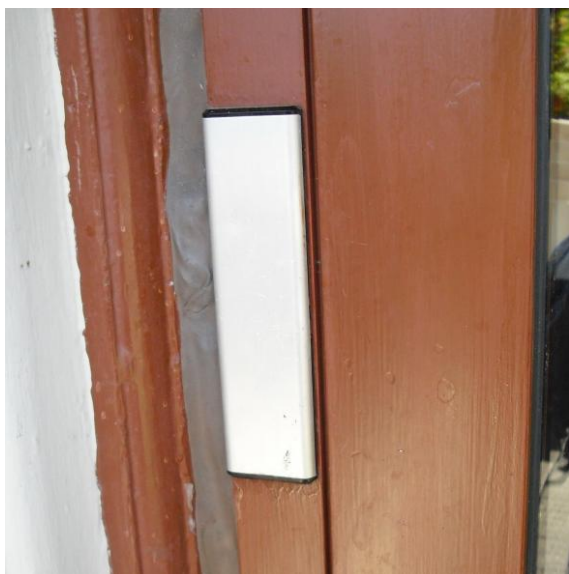
En svo voru líka staðir þar sem aðgengi er til fyrirmynda:

Beint af götunni, ekkert mál!

Flott aðgengi.

Dyrabjalla til að hringja á aðstoð.
Mætti þó merkja til hvers takinn er 😊

Hugsað fyrir hjólastólafólki ☺

Án orða.

Tröppur, rampur, handrið og allt!

Bara flottast !!

Til skrauts eða hagræðingar?

Við Laugavegin eru margar útgáfur af stólpum sem við köllum arkitektatyppi.

Þessir stólpar eru hættulegir blindu og sjónskertu fólki, sem hæglega getur dottið um stólpa sem eru of lágir.

Þessir eru hærrí og þess vegna betri.

Óskalistinn

Hér fyrir neðan eru tillögur frá Skyttunum þremur um hvað þarf að gera til að bæta aðgengi á umræddri leið. Röð efnisatriða er ekki í neinni forgangs röð enda teljum við að öll þessi atriði séu mikilvæg svo allir komist leiða sinna án vandræða.

- Hækka hljóðmerkið í umferðarljósunum í bænum og setja hljóðmerki þar sem þau eru ekki til staðar.
- Setja bjöllur fyrir utan innganga í verslanir, kaffihús og veitingastaði svo hægt sé að hringja eftir aðstoð.
- Setja lyftur og rampa þar sem við á.
- Merkja tröppur og setja handrið.
- Skilti off, þ.e. fjarlægja þau úr gönguleiðum.
- Reykjavíkurborg og verslunareigendur fari í aðgengisátak sem hefði það að markmiði að allir borgarbúar kæmust leiðar sinnar í miðbænum.
- Gera Laugavegin frá Snorrabraut að göngugötu á sumrin.
- Húsnúmer séu merkt með stórum og skýrum stöfum og það væri staðlað hvar þau eru fest upp, t.d. fyrir ofan hurðir.
- Að Laugavegurinn sé alltaf vel mokaður á veturna.
- Skil á milli gangstétta og gatna væru skýr þannig að þeir sem nota hvíta stafinn ættu auðveldara með að staðsetja sig.
- Huga að góðri lýsingu á Laugaveginum á veturna.
- Reykjavíkurborg einfaldi reglugerð um notkun skilta og að það sé farið eftir henni.
- Sáttmáli Sameinuðu þjóðanna og byggingarreglugerð verði notuð til að bæta aðgengi í miðbæ Reykjavíkur.
- Staurar á gangstéttum (arkitektartypin) séu í skærum litum og vel sýnilegir og samræmi á milli þeirra (nú eru staurarnir af öllum stærðum og gerðum).

Sáttmáli Sameinuðu þjóðanna um réttindi fólks með fötlun.

Í Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks er gengið út frá því að fatlað fólk eigi að njóta mannréttinda til jafns við aðra, án tillits til fötlunar, búsetu eða annarra persónulegra þátta. Í því skyni skulu aðildaríki að sáttmálanum skuldbinda sig til að gera ráðstafanir til að tryggja fötluðu fólki m.a. aðgang að menntun, þjónustu, byggingum, samgöngum og ýmsu öðru, til jafns við ófatlað fólk. Fötluðum einstaklingum skal láttin í té sú aðstoð sem þeir þurfa til að lifa sjálfstæðu lífi og eiga hjálpartæki að standa til boða á viðráðanlegu verði. Ýmislegt fleira kemur fram en hér verður ekki hægt að segja frá því öllu.

Í skýrslunni er sérstaklega tekið mið af 9. grein sáttmálans sem fjallar um aðgengi. Þar er notast við hugtakið algild hönnun, en það er sú hönnun sem allir geta notið góðs af. Gott aðgengi er mikilvæg forsenda þess að fatlað fólk geti lifað sjálfstætt og farið frjálsir ferða sinna. Í raun segir í sáttmálanum að það sé ekki skylda að fara eftir honum, en markmiðið með honum væri hins vegar að beina réttindabaráttu fatlaðs fólks í réttar skorður svo og auðvelda þeim hana. Vonandi á hann eftir að reynast ómissandi í baráttunni fyrir betra aðgengi niðri í miðbæ Reykjavíkur.

Hér er slóð á sáttmálann: <http://www.blind.is/fraedin/sattmali-um-rettindi-fatlads-folks>

Lokaorð

Lesandi góður nú höfum við Skyttarnar þrjár fjallað um aðgengismál út frá okkar sjónarhorni. Gönguleiðin frá Hlemmi niður á Ingólfstorg er skemmtileg leið, sérstaklega er gaman að fara hana í góðu veðri. Margt er til fyrirmyndar hvað varðar aðgengismál og margar verslanir bjóða upp á gott aðgengi. Greinilegt er að mörg fyrirtæki hafa metnað fyrir því að hafa hlutina í lagi og er það hið besta mál. Hinsvegar er margt ógert í aðgengismálum í höfuðborginni svo allir Íslendingar og allir þeir fjölmennu ferðamenn sem koma til landsins geti komist leiðar sinnar óhindrað. Fjölmargt er hægt að gera í aðgengismálum til að bæta stöðuna til muna með litlum tilkostnaði t.d. með því að fjarlægja hindranir svo sem auglýsingarskilti. Hér skiptir mestu máli um jákvætt viðhorf til aðgengismála og köllum við því eftir viðhorfsbreytingum hjá viðeigandi aðilum t.d. Reykjavíkurborg og verslunareigendum.

Það hefur verið mjög lærdómsríkt fyrir okkur að taka þátt í þessu verkefni hjá Blindrafélaginu, við sjáum aðgengismál með öðrum hætti en við gerðum fyrr í sumar.

Það er von okkar að skýrsla þessi verði notuð á jákvæðan hátt til að bæta aðgengi í miðbæ Reykjavíkur. Það er mikilvægt að allir taki höndum saman og leggi sitt af mörkum til að bæta aðgengi því það er allra hagar.

⠠⠧⠇⠷⠫⠊⠁⠎⠊⠘⠙⠞⠊⠁⠗⠊⠇⠔

BLINDRAFÉLAGIÐ
Samtök blindra og sjónskertra á Íslandi
STOFNAÐ 1939

Hamrahlíð 17 • 105 Reykjavík • Sími 525 0000
Fax 525 0001 • www.blind.is • Netfang blind@blind.is